РІК XLVI, Ч. 6 ЧЕРВЕНЬ — 1989 — JUNE No. 6. Vol. XLVI

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

www.unwla.org

НАШЕ ЖИТТЯ
OUR LIFE

РІК XLVI, Ч. 6 ЧЕРВЕНЬ — 1989 — JUNE No. 6 VOL. XLVI

ЗМІСТ

І. Франко. Двоязичність і дволичність 1
Є. Плужик. Шевченко 1
В. Галич. Іншомовність: омертвіння духовності 2
В. Барладяну-Бирладник. Із збірки між людством і самотністю 3
І. Соневицький. Історія мелодії до "Заповіту" 4
Б. Лепкий. Народне вбрання 5
СФУЖО з нагоди 40-ліття 7
д-р І. Сеньків. Володимир Івасюк 8
Вісті з Централі 10
Калейдоскоп жіночого життя. **Х. Годів-Юзич** 12
Л. Храплива-Щур. Попробуйте замкнути очі 13
О. Нестерович. Святкування 1000-ліття Хрещення України в Польщі 14
Д-р М. Паламар. Трипільська і Кукутенська культура 16
З. Грицуляк. Завершення. **І. Римарук.** Від'їзд 17
С.Н. Празник з пригодами 18
Н. Спольська-Томцьо. З Тихо-океанських листів 20
М. Гармаш. Алергія 21
Our Life.
I. Sonevytsky. The history of the melody for "Zapovit" 22
Mary A. Mekosh Participation is the key 23
Золоті думки 23
Харчування. **Х. Навроцька** 24
Дописи 25
Пожертви 28
Загальні Збори .....31, 33, 36, обкл.
Посмертні згадки 32
Нашим дітям 34

Редактор — *Уляна Любович*
Редактор "Our Life" — *Марта Бачинська*

ГОЛОВНА УПРАВА СУА
РЕДАКЦІЯ/АДМІНІСТРАЦІЯ
108 Second Avenue
New York, N.Y. 10003
(212) 533-4646 Ред.: (212) 674-5508

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003
(212) 228-0110

На обкладинці: Демонстрація у Львові 19-го травня 1989 р. — перед виборами. Фото Юрій Руденко (Українська Пресова Аґенція).
Our cover: Demonstration in Lviv, May 19, 1989 prior to elections. Photo: Yurij Rudenko, (courtesty of Ukrainian Press Agency).

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. *Copyright 1988 Ukrainian National Women's League of America, Reserved — Published in U.S.A.*

Головна Управа СУА

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ
Лідія Бурачинська, Іванна Рожанковська

ЕКЗЕКУТИВА

Марія Савчак — голова
Іванна Ратич — 1-ша заступниця голови
Ольга Гнатейко — 2-га заступниця голови для справ організаційних
Лідія Гладка — 3-тя заступниця голови для справ культури
Марта Хомяк — 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Любомира Артимишин — протоколярна секретарка
Марія Томоруґ — кореспонденційна секретарка
Розалія Полчі — англомовна секретарка
Александра Кіршак — скарбничка
Марта Данилюк — фінансова секретарка
Ірина Куровицька — вільний член
Рома Шуган — вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Руснак — музейно-мистецька
Ольга Тритяк — виховна
Ліда Черник — суспільної опіки
Анна Кравчук — стипендій
Ірина Чайківська — пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ірина Лончина — Дітройт
Оксана Фаріон — Філядельфія
Леся Ґои — Нью-Йорк
Марія Крамарчук — Північний Нью-Йорк
Татіяна Рішко — Нью Джерзі
Ірина Свистун — Огайо
Анастазія Хариш — Чікаго
Лідія Фіцалович — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ірена Кіндрачук — голова
Евгенія Новаківська — членка
Александра Качмар — членка
Анна Рак — заступниця
Евгенія Івашків — заступниця

Люїза Сакс — парляментаристка

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ:

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W 2

АВСТРАЛІЯ:

Postup Ukrainian Cooperative
Trading Society Limited
928 Mount Alexander Rd.
Essendon, 3040,
Australia

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly - except Aug. by UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE INC. 108 Second Ave. New York, N.Y. 10003.

Postmaster: send address changed to OUR LIFE 108 Second Ave. New York, N.Y. 10003

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

РІК 1989 — РІК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ІВАН ФРАНКО

ДВОЯЗИЧНІСТЬ І ДВОЛИЧНІСТЬ

("Літературно-науковий вісник", видає Українсько-руська видавнича спілка у Львові. Редакційний комітет: Володимир Гнатюк, Михайло Грушевський, д-р Іван Франко. За редакцію відповідає: Володимир Гнатюк. Річник VIII. Том XXX у Львові, 1905. З друкарні Наукового Товариства імені Шевченка, під зарядом К. Бернадського).

Друкуємо уривок. На початку статті І. Франко зазначає, що він виявився фатальним пророком. Коли друзі Ів. Наумовича оголосили про видання творів його у 100 томах він, Франко, переглянувши матеріяли, сказав, що москвофіли не видадуть не то сто, але ані одного тома творів Наумовича, а то з тої простої причини, що збірне видання тих творів було би заразом смертельним ударом для штучно роздутої слави його, показало би всю безвартність його писань... І далі Іван Франко продовжує:

"Як се пояснити? На мою думку, тут лежить глибока психологічна проблема, коріння якої сягають малодосліджених досі тайників — зв'язку людської психіки з тими ніби то конвенціональними, а проте так дивно органічними системами звуків, що називаємо *рідною мовою* (підкресл. Ів. Франка). Здається, що таке рідна мова? Чим вона ліпша для мене від усякої іншої і що мені вадить при нагоді заміняти її на всяку іншу? Практик, утилітарист, не задумуючись ані хвилини, скаже: пусте питання! Мова — спосіб комунікації людей з людьми, і маючи до вибору, я беру ту, яка дає мені можливість комунікувати з більшим числом людей. А тимчасом якась таємна сила в людській природі каже: "Радо ти своєї душі не можеш покинути, так як не можеш замінятися з ким іншим своєю шкірою". І чим вища, тонша, субтельніша організація чоловіка, тим тяжче дається і страшніше карається йому така переміна. Візьміть для прикладу двох геніяльних українців — Гоголя і Шевченка. Як безмірно корисніші були обставини, серед яких писав Гоголь у порівнянню до тих, серед яких пройшло бурлацьке життя Шевченка! А в їх духовній діяльності що бачимо? У Гоголя прудкий хід на недосяжні височини артизму, та на тих височинах заворот голови, внутрішнє роздвоєння, чорні сумніви і упадок у дебрі містицизму, а у Шевченка рівну, ясну дорогу вгору та вгору, все на вищі, світліші височини, до таких гармонійних акордів гуманної євангелії, як "Марія".

Які були причини такого кінця Гоголевої кар'єри, різні різно пояснюють, та все таки серед тих причин важне місце займає відчуження геніального Українця від рідної мови, та його болюча внутрішня трагедія, якої відкриття завдячуємо пані Ефименковій.

Отсе внутрішнє роздвоєння було також, можна сказати, трагедією нашого галицького москвофільства. Люди, що могли б були зробитися пожиточними діячами на рідній ниві, люди талановиті і працьовиті, перейнявшися нещасною манією — міняти свою рідну мову на чужу, раптом робилися мов духовно в части

ЄВГЕН ПЛУЖИК

ШЕВЧЕНКО

Коли надійдуть втома і зневір'я,
В його портрет вдивляюся тоді, —
І знову в серці відчуваю мир я
І тихий голос радісних надій.

*

Такий спокійний дивиться він з рами.
О, це за всіх замислене чоло,
Що, наче символ, стало над часами —
Того, що в нас нове перемогло!
І крізь обличчя, кождій хаті рідне,
Немов виразно бачу я в імлі:
Вже близько час — за нього ж день розквітне —
І на його оновленій землі!

*

Тоді я знов часам назустріч — згоден,
Бо чую я часів жаданих крок!
— Щасливий нарід, що його відродин
Був на землі воістину пророк!

Із збірки Ранні вірші *(1923-1925)*

РІК 1989 — РІК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

спаралізовані, тратили живе чуття до живих потреб рідного народу і вимог сучасності, забивалися в мертву і навіть науково безплодну старовину, як Петрушевич, марнували свій талант, як Микола Устиянович та Гушалевич, або кидали рідний край і йшли туди, де їх внутрішнє роздвоєння хоч почасти могло бути коли не усунене, то заглушене (Головацький і многі інші ренегати, останній Ю. Яворський)"

* * *

Написана 83 роки тому, стаття Івана Франка більше, окрім публікації в "Літературно-науковому віснику" в 1905 р. не передруковувалася. З огляду на її актуальність сьогодні, подаємо її в надії, що тут порушені питання спонукають читачів "Кафедри" до роздумів і бажання відгукнутися.

* * *

Щойно був зроблений цей невеличкий коментар, ще готувався другий випуск "Кафедри", як з статтею Івана Франка — "Двоязичність і дволичність" познайомився Василь Галич і запропонував свій відгук на неї, а вірніше, статтю з приводу праці Івана Франка, яку й подаємо.

ВАСИЛЬ ГАЛИЧ

ІНШОМОВНІСТЬ: ОМЕРТВІННЯ ДУХОВНОСТІ

Чому рідна мова найкраща, чому її не може замінити жодна інша, чому відмова від неї призводить до духовного зубожіння, навіть драми індивіда?

Людина — творіння природи, конкретних природно-кліматичних умов, у яких вона живе віддавна і які становлять її національну територію. Оскільки національна територія має в цілому індивідуальний характер, то в цій особливості вона проявляється і в духовному народу та окремої особи — у своєрідності мови, психіки, світобачення і т.ін.

В цьому взаємозв'язку й полягає розгадка визначальної ролі саме рідної мови в гармонійному розвитку індивіда і народу загалом. Будучи інобуттям тієї ж природи, що й духовний комплекс народу, рідна мова містить абсолютний набір засобів для його вираження. Між нею, мовцем та його духовним світом існує, таким чином, повне взаєморозуміння.

Коли ж індивід переходить на чужу мову, то при цьому він міняє лише засіб вираження своєї духовності, а сама вона як така залишається без змін.

Тут і виникає конфлікт несумісності запозиченої мови з духовністю індивіда, як явищ різних сфер. Ситуація нагадує "взаємини" двох іноземців, котрі не можуть порозумітися між собою, хіба що один, скажімо, француз, заговорить по-німецьки, тобто на мові співрозмовця. Але при цьому він уже втрачає свою мовну суть і стає в цьому відношенні німцем.

Така глибинна особливість закономірностей природи. Кожен її об'єкт своїм змістом може переходити і переходить в безконечно різні форми, але при цьому він втрачає свої попередні властивості і стає носієм суті "об'єкта прописки".

Перетворившись у пару, вода втрачає свої властивості. "Заповіт" Шевченка, перекладений китайською мовою, вже "не розмовляє і не розуміє по-українськи". Будь-який автор, твір якого перекладено мовою, якої він не знає, не може прочитати і навіть опізнати свій витвір.

Цій закономірності підпорядкована і духовність індивіда, який повністю перейшов на іноземну мову, навіть споріднену. Маючи інший характер, цілком, іншу природу виражальних засобів, чужа мова не просто спотворює інородну для неї духовність індивіда, як вважається, а повністю нівелює її особистісну суть. Вона тут же наче робить китайський переклад "Заповіту" Шевченка, не давши йому й хвилини побути у барвах рідного слова.

Згубність такої операції очевидна. Встановлюється своєрідний окупаційний режим, в умовах якого чужа мова постійно і абсолютно грабує духовні цінності і тут же вивозить їх за кордон.

У внутрішньому світі "окупованого" виникає постійний духовний дефіцит. Він вимушений перебиватися лише тими цінностями, що потрапляють до нього із зовнішнього світу. Звідси його жадоба до переймання чужих культурних цінностей — музики, літератури, мистецтва, одягу, інтерес до яких переважно дилетантський. Він же сам духовно безплідний, безликий, весь у сфері передусім матеріяльних інтересів. Причому, в глибині душі байдуже ставиться як до батьківщини запозиченої мови, так і до рідної землі.

Слід підкреслити, що і духовність не залишається пасивною в цьому конфлікті. Вона, в свою чергу, мов паяца, розмальовує чужу мову всілякими акцентами, невластивими їй мовностилістичними конструкціями, карикатурним вживанням значення слів і т.д.

Розмаїта палітра анекдотів, побудована на особливостях "російської" мови в устах національних меншостей, особливо з числа азіатських народів, — переконливе цьому свідчення.

Сучасний стан російської мови — це наглядна картина спотворення її національними особливостями духовності, які вона покликана виражати як засіб інтернаціонального спілкування.

В контексті викладених міркувань ясно проступає визначальна роль гармонії рідної мови з духовністю і в психологічному аспекті, а тим паче для натур непересічних. Як глибокодушно зауважує

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Нью Йорк, Н.Й. США.

Франко, саме тут слід шукати розгадку рівного поступу генія Шевченка і духовної драми Гоголя.

Відмінність між ними справді разюча. У Шевченка духовність і мова — одного єства діти. Вони милуються одне одним, радіють одне одному. Рідна мова залюбки підставляє келихи свої, аби душа поета наповнила їх болями, думами, тугою до волі, за рідним краєм і з безпосередньою щирістю виносить їх у великий світ, де вони стають на папері хоч і сумними рядками, але на невимовне щастя Кобзарю.

А далі розливаються батьківщиною поета по душах, розумах, серцях мільйонів співвітчизників, викликаючи у них своєрідну ланцюгову реакцію духа великого, помноженого на духовний відгомін цих мільйонів.

А в Гоголя? Духовність його наглухо закупорена чужою мовою. Крізь її ґрати і замкнуті двері жоден звук душі в одежі рідного слова не може вирватися на волю. Чужа мова з холодною байдужістю м'ясника перекладом своїм відкидає на купу відходів своєї кухні найсуттєвіші притаманності його творчого єства. Вони здіймаються в душі "Апофеозом війни" Верещагіна, викликаючи жаль і біль.

І так впродовж життя!

Неминуче наступає момент, коли перед внутрішнім зором письменника постає страхітлива картина побоїща його духовності. Гоголь побачив, а вірніше підсвідомо відчув: порівняно з тими незбагненно прекрасними образами, які чужа мова (зробила) довічними в'язнями його душі, — "мертві душі" — це мерзенність, обриддя. Як же такий похаб пускати у світ, коли ці прекрасні, казкові видива, сутність його художнього генія навіки залишаться у замурованій, світлій його душі. І — кидає у вогонь вже викінчений другий том "Мертвих душ".

Звичайно, мовлячи услід за Франком, можна порізному пояснювати причину духовної драми Гоголя, але суть її саме у несумісності його духовності з чужою мовою.

Про це свідчить аналіз тих співвідношень мови і духовності, що їх подано вище.

Це стверджують і особливості духовного складу індивідів, які з тих або інших причин *повністю* перейшли на чужу мову.

Передрук "Кафедра" Но. 2, 1988

ПОЕЗІЯ «ВІСНИКА»

ВАСИЛЬ БАРЛАДЯНУ-БИРЛАДНИК
(Одеса)

ІЗ ЗБІРКИ МІЖ ЛЮДСТВОМ І САМОТНІСТЮ

(Поезії політв'язня)

Ось
Берег мій —
Початок України...
На південь
Море,
За плечима
Степ...
Стають,
Здається,
Хвилі
На коліна
До
Ніг землі,
Де
Хліб святий росте...
Це
Берег мій —
Початок
Мого світу —
З
Давен забутих
Пращурів земля,
Бо
Тільки тут
Зі мною
Навіть вітер
Щодня
По-українськи
Розмовля!
Це
Берег мій —
І я
Помру
За нього...
Моє життя
До крапельки
Віддам,
Щоб,
Скільки світу,
Українцям ноги
В обіймах теплих
Пестила вода...
Тут
Берег мій —
І
Кращого
Не треба...
Шумить
Над морем
Степова трава,
І
Дивиться
На них
Блакитне небо —
Мій берег є —
Моя земля
Жива!..

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

ГРОМАДСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНІЙ
ТА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

ВИПУСК 9-10. Жовтень — листопад 1987 року

КИЇВ — ЛЬВІВ

ПЕРЕДРУК ЗАКОРДОННОГО ПРЕДСТАВНИЦТВА
УКРАЇНСЬКОЇ ГЕЛЬСІНСЬКОЇ СПІЛКИ
1988

ІГОР СОНЕВИЦЬКИЙ

ІСТОРІЯ МЕЛОДІЇ ДО "ЗАПОВІТУ"

Дуже цікавою є історія створення т.зв. народньої мелодії до "Заповіту".

1870-го року зорганізовано в Полтаві курси теорії музики. Навчанням проводив композитор П.А. Щуровський, що в той час займав посаду інспектора музики в Полтавському інституті благородних дівиць.

Одним із слухачів курсів був Гордій Гладкий — палкий любитель співу, який ще до вступу на курси писав музику до "Кобзаря". Гладкий подав "Заповіт" як самостійне завдання з гармонії на власну музичну тему. Щуровський одобрив роботу, але серйозного значення цьому тоді ніхто не надав. На твір дивились, як на звичайну шкільну вправу, хоча знайомі Гладкого (збираючись в нього щосуботи), охоче співали цю "вправу"... Поступово коло любителів "Заповіту" збільшувалося... Незабаром він прозвучав у Києві, куди завезли його товариші Гладкого, а потім — в інших містах України.

Пізніше, два роки після написання, він був надрукований у Полтаві*. Це сприяло дальшій популяризації твору...

Наприкінці XIX-го століття "Заповіт" стає улюбленою піснею найширших мас. Його часто виконували як український гімн. І так, наприклад після проголошення самостійности Української Держави, народ після Вербицького "Ще не вмерла Україна" проспівав Гладкого "Заповіт".

Гордій Гладкий написав ще декілька пісень на слова з "Кобзаря". Три з них ("Зоре моя вечірняя", "Ой на горі ромен цвіте", "Протоптала стежечку") опрацював для мішаного хору в супроводі фортепіяна А.А. Юрченко і видав їх у Києві.

Спираючись на спогади та деякі документи, можна вважати, що свій "Заповіт" Гладкий написав в кінці 60-их або на самому початку 70-их років минулого століття...

І от дивна доля автора всесвітньо-відомої мелодії "Заповіту" Гордія Павловича Гладкого! Пройшло більше як 100 років з часу створення ним мелодії "Заповіту", а ім'я його, раз появившись на літографському примірнику книгарні Маркевича (і то в скороченій формі) — зникає.

Ні давніші ні сучасні українські композитори в своїх обробках "Заповіту" з мелодією Гладкого не вказували прізвища автора... Відсутнє було воно і в програмах концертів, де виконувався "Заповіт"... Ні композитори, ні працівники радіостанцій, не знаючи, очевидно, нічого про Гордія Гладкого, не згадували прізвища того, хто сприяв своєю мелодією надзвичайній популярності невмирущого "Заповіту" Шевченка.

Щойно останніми часами українські музикознавці почали розшукувати відомості про Г. Гладкого, з тим, щоб відродити з забуття та гідно вшанувати пам'ять того, хто вніс такий цінний вклад у скарбницю нашої культури.

Зараз мелодія "Заповіту" Гладкого стала народньою піснею та основою багатьох визначних обробок хорових, оркестрових, симфонічних чи оперних творів, про що буде мова дальше.

Численні гармонізації й обробки мелодії Гладкого зробили українські композитори впродовж перших двох декад 20-го століття. Це були здебільшого обробки для хорів різного складу.

Найбільш популярними серед виконавців та слухачів стали хорові обробки Кирила Стеценка (в сімох редакціях) та Левка Ревуцького, що відзначаються майстерністю хорового письма, зручним голосоведенням і нескладністю викладу.

Обробку цієї мелодії для духової оркестри зробив Е. Юцевич, а для оркестри народніх інструментів — В. Шевченко.

Згадану мелодію "Заповіту" використали у своїх оригінальних творах присвячених Шевченкові К. Данькевич (симфонічна поема "Тарас Шевченко"), Б. Лятошинський (музика до фільму "Тарас Шевченко"), Д. Кабалевський (російський композитор) в музиці до фільму "Щорс", С. Прокоф'єв (українець з походження) у своїй опері "Семен Котко". Звертаючись до "Заповіту" Шевченка, Прокоф'єв також зберігає загальний дух "Заповіту" Гладкого, але створює при цьому цілком оригінальний хор.

Окремо слід відмітити "Заповіт" Б. Лятошинського (для хору й симфонічної оркестри), де мелодія Гладкого стає основою для розгорнутого, насиченого драматизмом і патосом вокально-симфонічного твору.

Симфонічну інтерпретацію мелодії Гладкого являє собою й симфонічна поема "Заповіт" Р. Ґлієра.

Підсумовуючи скажемо, що (беручи до уваги час від 1861-го до 1961-го року) близько 20 композиторів використали в своїх творах мелодію Гладкого до "Заповіту" Шевченка від обробки Батюка для дитячого хору "a capella", аж до використання її в опері С. Прокоф'єва "Семен Котко".

---

* Де м.ін. ім'я автора замість "Гладкого" було підписане "Г-го".

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

НАРОДНЕ ВБРАННЯ

Довго не був я в нашім ріднім краю. Тільки з ґазет та листів знаю, як там тепер мої земляки живуть. Та ще розпитував я тих, що заграницю приїздили. Розказували, а я слухав і тішився, або журився.

Тішився, чуючи, як наш народ перетрівав тяжкі часи і не пропав, лиш ратується і дає собі раду, як може; не опускає рук і не попадає в розпуку.

А журився, слухаючи, що в нас неодно на гірше повернулося. Не кажу про зміни, які не з нашої вини настали, а про те, що самі ми непотрібно змінюємо.

Спитаєте: а що таке?

От хочби нашу народню ношу, наші колишні, старосвітські вбрання.

Того вже нам ніхто не наказує, ніхто не карає людей за те, що вони так вбираються, як вбиралися їх батьки й діди, а чую, що тепер по багатьох селах соромляться куртин та сіраків, кидають вишивані сорочки, перетикані обгортки та квітчасті спідниці і шалінові хустки, а вбирають на себе якесь сіре шмаття-дрантя, ніби то воно краще від нашої колишньої, гарної, сільської ноші.

Куди там, куди!

Бувало приїдеш у село, зайдеш у неділю до церкви і аж мило тобі подивитися. Люди, як люди. Господарі, як зима, то в кожухах, як літо, то в сіраках, опанчах, куртинах, сорочки з ковнірами, або застіжкою застібнутими, або на ґузик, чи спинку, волосся по старинному звичаю пристрижене та причесане, так і видно, що звичай знають і шанують, що як вони з тою землею, так і ноша з ними зрослася.

А жінки! Пригадую собі наше Поділля літ тому сорок. Як гарно виглядали наші господині в раньтухах, білих-білесеньких, кругом голови та попід бороду зав'язаних, зі спущеними кінцями на плечі.

А дівчата, заквітчані, закосичені, з коралями, з дукачами, з уставками на раменах, що хоч на виставу до Льондону чи до Парижа посилай! Спідниця, або крамна, квітчаста, але в складанки, і такого крою, як у селі носять, або хочби тільки й димка, але також місцевого зразку, в тутешніх красках і узорах.

Все чисте, святочне, своє, видно, що народ споконвічний, засиджений на своїй землі, а не якісь зайди, зерно що з рідного поля виросло, а не полова нанесена вітрами, десь з міських переулків.

Село, як писанка село! — казав колись Шевченко. І правда. Хоч у ньому не було дечого такого доброго, як тепер є, як ось читальні, крамниці, каси, тощо, але був свій характер, свій, як то кажуть, тип. За нове а добре, най буде честь нашим людям, а все таки жаль, що вони старого, але гарного цураються, як ось свого рідного вбрання.

Скаже хтось: "війна тому винна. Змінилися часи і зміняються люди, в душі і на зверх".

Це правда, що війна і повоєнні часи не одно до гори дном перевернули, але з того ще не виходить, щоби ми мали догори ногами ходити.

Боронимо рідної школи, мови, церкви, тощо, а чомуж сами, і то добровільно, касуємо рідну ношу, хоч вона також є одною з видимих прикмет нашої національної окремішности?

Скажете — народна ноша, чи там убрання, дорого коштує, кілько то часу треба збавити, щоб вишити одну тільки гарну сорочку, а деж решта?

Це правда, але не забуваймо, як довго в такій сорочці ходилося, а кільки носиться теперішну склепову дранку? Так само взяти колишній кожух, чи там сірак, а теперішне чорт зна що таке, оберрок, пальто, чи як його звуть. Де кум, а де коровай! Вибив сукно з домашньої вовни на фолюші, вшив свій добрий кравець і ти знав, що на хребті носиш, а отсі теперішні кабати, до чого вони подібні! Хібаж їх не сором носити нашому поважному ґазді?

Перше на вічу, чи на відпусті в Угрині, чи в Зарваниці, або на ярмарку в Лашківцях, чи де там, ти здалеку знав, що це наші люди, можна було навіть угадати з якого повіту а то і з якого села вони, а вгадай ти тепер по тих кабатах та сурдутах, сірих, поганих, що аж гидко до них доторкнутися.

Ні, кажіть, що хочете, а мені здається, що як наші селяни покинули свою старосвітську ношу, то лиш на час, бо справді не було як про неї подбати. Війна багато дечого понищила, що в першу чергу треба було направити, а на ношу прийде пора пізнійше.

І я не трачу надії, що вона прийде, бо та наша колишня ноша була і гарнійша і тривалійша, а головна річ, це була наша ноша, як кажу, одна з прикмет нашої національної окремішности.

Та ще може скаже хто, що тая ноша не відповідала духови часу, що культура вирівнює людий, творить міжнародний тип і т.д. Коли ви того хочете, то хай вам буде, що воно так, але я чую і читаю раз у раз, що наші люди не зрікаються ані права, ані охоти бути собою, себто Українцями.

В других народів культура дуже й дуже за останні часи піднялася, а всеж таки ті висококультурні народи своєї старосвітчини не викидають за пліт, шанують і зберігають її.

Возьмім Тирольців, Баварців, Шкотів і т.д. Всі вони вбираються і нині так, як літ кількасот тому і водиться у них навіть таке, що й пани — інтеліґенти, народньої моди не цураються. Поїдьте в Альпи, а побачите кілько там літом понаїздить гостей з усяких сторін і кілько їх вбирається так, як місцевий народ. А в нас замість, щоб гості достроювалися до господарів, то господарі стосуються до гостей. Смішно! Гуцул найгарнійший у своїм гуцульськім убранню, а нашій Подолянці найкраще таки в тій ноші, яку дівчата на Поділлю носять. Сотки літ вони до того привикали, свобіднійше і природнійше себе в нім почувають, ніж у тому модному чужинецькому лахміттю.

Не перечу, може наші давні чоботи на теперішні дівочі ноги за тяжкі і невигідні, не зашкодить носити черевики, а як котру на те стати, то легенькі сапянці. Отсе було б найкраще. А якщо деякій так дуже

мешти до серця припали, хай носить мешти, лиш най не цурається вишиваної сорочки, бо вона літом і вигіднійша і краща від якоїсь там буцім то сукні, в котрій наша сільська красавиця виглядає, як грушка на вербі. Матеріял можна змінити, відповідно до теперішних відносин, але треба затримати крій і прикраси, щоб характер нашого вбрання не змінявся.

От, як цікаво побачити села в Гессії. Мають вони дуже високу культуру і великі богацтва, а все ж таки в деяких повітах не тільки селяни, але й міщани задержали свою старосвітську ношу. І не лиш ношу, а то й посуда, меблі, порцеляна, скло, все в них гессенське. І яке гарне, аж любо подивитися!

Чомуж нам того не робити? Видно, що тая старовина нiраз не спиняє поступу, а можливо, що помагає йому, бо на старих мотивах творяться нові форми, котрі промислови дають понуку до могутнього розвитку. В китиці є і астри і гвоздики і левкої, а хіба ж китиця тому не гарна, хібаж вона булаби краща, колиб її зробити з одної породи квіток? І невжеж краще булоби, колиб всі птахи на одну нуту співали і всі овочеві дерева одні овочі родили і всьо збіже лиш одну тільки пшеницю давало?

Так само гадаю, що й загальний поступ кращий, коли в нім є всілякі національні прикмети.

Не цураймося і ми своїх гарних прикмет прямуючи до поступу і до вищої культури.

На тую тему, себто на тему нашого народного вбрання читав я статтю в сьогорічнім календарі "Просвіти" і недавно писав про те, невідомий мені автор, у фейлєтоні "Діла". Видно, що не я оден турбуюся тим питанням, видно, що неодному воно лежить близько на серці.

Але сама турбота не поможе. Треба і якусь раду придумати. І ось я додумався до того, що нашу народню ношу вратуємо не самим тільки словом, але й ділом. Якже це? А так, щоб панночки наші, попадянки, учительки, тощо, добрий примір своїм сестрам — селянкам давали. Гадаю, що як панночки стануть вбиратися по народньому, то й сільські дівчата підуть за ними. Але треба, щоб убиралися не маскарадно, а стилево, так як колись у тому селі водилося. Цілий гріх нашого так званого "народного строю", це його фантастичність, його довільна комбінація від Полтави до Чорногори. Полтавські вишивки, гуцульські фоти, циганські лелітки а до того на голову якийсь московський кораблик, — ні, такий "стрій" нікуди не годиться. Його нікому не треба і він нікому не подобається. Але вшийте ви собі звичайне вбрання, хоч може і з тоншого та кращого матеріялу, тільки вірно так, як у вашому селі носять, або перед війною носили, а побачите, що він кождому подобається.

А що таке народне вбрання можна безпечно показати і на концерті і на забаві в місті, то подумайте, яка з того булаб вигода і скільки ощадилосяб грошей на иньші цілі, культурні, патріотичні та добродійні, а коли не на них, то вже прямо на посаг.

Отже — спробуймо!

Б-н.

Відбитка з ориґіналу рукопису з архіву **Богдана Лепкого;** писане 1923 р. у Ванзе біля Берліна. Зберігаємо правопис ориґіналу. Рукопис надіслав для "Нашого Життя" д-р Роман Смик, який опікується архівом Б. Лепкого.

Народне вбрання.

Довго не був я в нашім рідним краю. Тільки з газет та з листів знаю, як там тепер мої земляки живуть. Та ще розпитував я тих, що заграницю приїздили. Розказували, а я слухав і тішився, або журився:
Тішився, чуючи, як наш народ перетривав тяжкі часи і не пропав, лиш ратується і дає собі раду, як може; не опускає рук і не попадає в розпуку.
А журився, слухаючи, що в нас неодно на гірше повернулося. Не кажу про зміни, які не з нашої вини настали, а ~~на~~ про те, що самі ми непотрібно зміняємо.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

СФУЖО З НАГОДИ 40-ЛІТТЯ

МОВО РІДНА! СЛОВО РІДНЕ!

Клич СКВУ: *"Рік 1989 — Рік Української мови!"* є важливим закликом, скерованим до всієї української громади поза межами нашої любої України. Він ще важливіший для наших земляків у сучасній Україні. Може найширше і найщедріше здійснятиме той наш клич саме українське жіноцтво в усьому світі. Адже матері і сестри вміють висловити найтепліші, найніжніші почування й думки людини. Поневолювач українського народу всіми засобами зухвало й вперто відтіснює зі суспільного й державного життя українську мову та переслідує жахливими і жорстокими методами тих сміливих українців, які зважуються вживати свою рідну мову. Отже тому нам усім, а зокрема жіноцтву, доконче потрібно на кожному кроці ставати в захист української мови.

Зокрема треба ставати за привернення українській мові державного статусу, подібно, як той статус вже досягнули чи відвоювали вірмени, балтійські народи і т.д. Рідна мова — це один з найбільших скарбів у кожного народу. Нею розкриваються всі тонкощі душі людини, усе багацтво культури рідного народу. Гасло: "РІК 1989 — РІК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ!" можна доповнити ще й такими кличами: "ЗА РІДНУ МОВУ!", "ЗА НАЦІОНАЛЬНУ ЧЕСТЬ!", "ЗА СВОБОДУ ДЛЯ НАШОГО ПОНЕВОЛЕНОГО НАРОДУ!"

З листів від Рідних, з преси знаємо про широку русифікацію, про насаджування російської мови, як ніби мови спілкування народів СССР, окремо знаємо про засмічування чужим хабаззям колись" чисту та правдиву, як Господа слово" нашу рідну українську мову.

Як подає "Молода Україна" (ч. 123), то у Львові ви не побачите в львівських готелях жодного оголошення, вивіски чи розпорядку, проспекту, адресної картки, газети або журналу українською мовою... Це один приклад, а таких богато.

Москва докладає зусиль, щоб принижити українську честь, обкрадати нашу культуру, щоб вбити віру в людей, які після довших переслідувань продовжують ставити спротив диктаторському режимові. Мистці такі, як Панас Заливаха, Стефанія Шабатура, Ірина Сеник, Оксана Попович та інші каралися в тюрмах, а чимало загинуло та не піддались нелюдському тискові. Вся їхня праця і боротьба служать доказом, що українська мова, культура, мистецтво — це цілком незалежна творчість. Ми є самостійна нація. Наша культура самобутня і не потребує ворожої "опіки"!

Ми на чужині здаємо собі справу з того, що не вся молода ґенерація буде активною в суспільно-політичній праці, хоч вже багато української молоді

включилось в процес боротьби нескореної України.

Українське жіноцтво завжди плекало любов української мови, культури, мистецтва та національних традицій. Українська жінка завжди дбала про виховання молоді в патріотичному дусі.

В Україні підноситься і росте рух за відновлення українських шкіл, товариств плекання рідної мови і тим самим національної свідомости.

То ж і ми повторимо за геніяльним Шевченком:

Не цурайтесь того слова,
Що мати співала,
Як малого вповивала,
З малим розмовляла.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій, що об'єднує 22 Жіночі Організації на 4-ох континентах відзначає саме тепер своє 40-річчя. Під час тих святкувань ми повинні скрізь і всюди наголошувати вагу плекання української мови, українського мистецтва, заохочувати молоде покоління до різних конкурсів слова, до мистецького читання творів нашого великого Сина народу, Тараса Шевченка, що його 175-ліття від дня народження саме в цьому році обходимо, поетеси Лесі Українки, якої 75-річчя від дня смерти обходимо. Так то ми маємо священний обов'язок показати велику правду про те, що український нарід і далі продовжує боротьбу проти московських наїздників. І ця боротьба є незаперечним доказом, що українська нація сильна і непоборна.

Галина Бонк-Галамай
пресова референтка СФУЖО

д-р ІВАН СЕНЬКІВ

ВОЛОДИМИР ІВАСЮК (1949—1979), композитор популярних українських пісень і мелодій, поет і автор текстів пісень, романсів і баляд.

Івасюк народився в інтеліґентній українській родині, що жила в буковинському містечку Кіцмань над річкою Совицею за 25 км на північний захід від Чернівців. Він з гордістю розповідав, що виростав у тому самому саду, де минуло дитинство і юність композитора і поета Сидора Воробкевича (1836—1903). Батько композитора, Михайло Івасюк, відомий буковинський поет, довголітній професор української мови і літератури у Чернівецькому університеті, а мати була учителькою. Володимир мав також дві молодші сестри — Галину і Оксану.

Володимир учащав до середньої школи і Медичного Інституту в Чернівцях. Але вроджене замилування до музики і поезії перемогло. Він вже в шкільних роках захоплювався ними, грав залюбки на різних інструментах, і співав і компонував. Перша пісня, яка принесла йому популярність і славу — була "Червона рута". Вона нараз зазвучала по всіх містах і селах України та Совєтського Союзу. Основним виконавцем його пісень була талановита співачка **Софія Ротару** з Молдавії. Вона співала по-українському і по-молдавському, була душею ансамблю "Червона рута", який спільно заснували в Чернівцях. У 1973 році ансамбль "Червона рута" відбув турне по Західній Німеччині, був у Дортмунді, де німецька публіка привітала його з великим ентузіязмом. Тоді автор цих рядків мав нагоду вперше почути пісні композитора Івасюка у виконанні Софії Ротару і одержати від неї платівку з її піснями.

Івасюк був любителем Гуцульщини. Він часто мандрував по гуцульських горах, захоплювався їх краєвидами, вивчав пісенний фолкльор гуцулів і включав його мотиви в свої пісні. Івасюк бував часто в курортнім містечку Яремче, де любив заходити до ресторану "Гуцульщина". Тут нераз прикривав своє обличчя капелюхом, щоби з гостей ніхто його не пізнав. Пізнавши його, публіка товпилася кого нього, вітала і ґратулювала, похвалам та овоціям на честь улюбленого композитора не було кінця.

Нараз навідала український народ жахлива вістка. 18 травня 1979 р. Володимир Івасюк був знайдений мертвим біля Львова. Останній раз його бачили живим 23 квітня 1979 р., коли він сідав у чорну лімузину львівського КҐБ недалеко оперного театру. Його тіло було знайдене в лісі, недалеко Львова. Він мав тоді лише 30 років. Похорон, що відбувся 23 травня 1979 року, перетворився у багатотисячну демонстрацію засмученої та лютої публіки. Та пам'ять про Івасюка живе досі. Десятки і сотні людей відвідують його могилу на Личаківському цвинтарі у Львові, де спочиває Івасюк, український композитор і патріот.

Володимир Івасюк (1949—1979) композитор. Фото Василя Пилип'юка, Львів 1978.

Батько композитора, письменник Михайло Івасюк, доконав найгарніше увіковічнення пам'яти свого сина. Він написав прозою біографічну повість про нього, в якій звеличав молоде життя сина Володимира від народин то трагічної смерти, пристрасну його любов до музики та музичну творчість. Перша частина цієї повісти п.н. "Монолог перед обличчям сина" появилася вже в журналі "Жовтень", ч. 9, Львів 1988.

Володимир Івасюк скомпонував музику до пісень та віршів багатьох українських поетів, як Р. Братуня, О. Гончара, Б. Стельмаха, С. Пушика та інших. Він є автором багатьох власних пісень, до яких сам писав текст і творив нові чарівні мелодії. Ось кілька зразків його творчости, взяті із збірника **"Пісні В. Івасюка",** до якого Софія Ротару написала передмову, видавництво "Музична Україна", Київ 1983 р.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Нью Йорк, Н.Й. США.

ЧЕРВОНА РУТА

Ти признайся мені,
Звідки в тебе ті чари.
Я без тебе всі дні
У полоні печалі.
Може, десь у лісах
Ти чар-зілля шукала,
Сонце-руту знайшла
І мене зчарувала.

ПРИСПІВ:

Червону руту
Не шукай вечорами.
Ти у мене єдина,
Тільки ти, повір.
Бо твоя врода —
То є чистая вода,
То є бистрая вода
Синіх гір.

Бачу я тебе в снах
У дібровах зелених.
По забутих стежках
Ти приходиш до мене.
І не треба нести
Мені квітку надії,
Бо давно уже ти
Увійшла в мої мрії.

ВОДОГРАЙ

Слова В. Івасюка

Котить хвилі наш Черемош,
А куди — не знає,
Поміж гори в світ широкий
Тече, не вертає.
Ми зустрінемось з тобою
Біля водограю
І попросим його щиро —
Хай він нам заграє.

ПРИСПІВ:

Ой водо-водо, грай, грай, для нас грай...
Танок свій жвавий ти не зупиняй.
За красну пісню на всі голоси,
Що хочеш, водограю, попроси.
Струни дає тобі кожна весна,
Дзвінкість дарує їм осінь ясна.
І ми заграєм на струнах твоїх —
Хай розіллють вони радісний сміх.

Подивись, як сіру скелю
Б'є вода іскриста,
Ти зроби мені з тих крапель
Зоряне намисто.
Краще я зберу джерела
Й з них зроблю цимбали,
Щоб тобі, дівчино мила,
Вони красно грали.

Я ПІДУ В ДАЛЕКІ ГОРИ

Слова В. Івасюка

Я піду в далекі гори,
На широкі полонини,
І попрошу вітру зворів,
Аби він не спав до днини.
Щоб летів на вільних крилах
На кичери і в діброви
І дізнавсь, де моя мила,
Карі очі, чорні брови.

ПРИСПІВ:

Мила моя, люба моя,
Світе ясен-цвіт,
Я несу в очах до тебе
Весь блакитний світ.
Я несу любов-зажуру,
Мрію молоду,
І сади цвітуть для мене,
Як до тебе йду.

А як вітер з полонини
Полетіти не захоче,
Все одно знайду дівчину —
Чорні брови, карі очі.
Перейду я бистрі ріки,
І бескиди, і діброви,
І шляхи мені покажуть
Карі очі, чорні брови.

КОМУНІКАТ СВІТОВОЇ РАДИ СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ СКВУ

У таборах біженців Австрії і Німеччини перебуває велике число українців. Вони сподіваються допомоги на стале поселення до країн Канади, Америки і Австралії. Ця допомога повинна прийти негайно, тому що більшість біженців є в тих таборах понад шість місяців. По шістьох місяцях вони тратять право дальшого побуту в таборі, а це рівнозначне з поворотом, чи примусовим виїздом з країни тимчасового побуту.

Ми можемо їм допомогти через спонсорство. Участь в цьому повинні взяти всі церковні, громадські і молодіжні організації.

Відповідальність, ініціятива, заохота і провід акції спонсорства є в руках Проводів Українських Церков, Українських Крайових Репрезентацій і Центральних Крайових Харитативних Організацій. Виконання цього залежить від місцевих українських організацій, відділів, філій, станиць і т.п., та від цілої української спільноти.

Українські біженці, це часто дуже молоді і життєво недосвідчені люди, а деякі з них майже діти.

Більшість з них живе в дуже поганих таборових умовинах. У своїх життєписах описують, як їх ще змалку переслідувано в школі, роблено великий натиск для зміни віри і ганьблено їх за те, що вони українського роду. Тепер у чужих таборах не хочуть признати їх, як українців, а дальше зараховують до національностей країни їхнього громадянства (як поляків, росіян). Просимо всі українські організації, а в першу міру українські церкви і т.д. зголосити свою готовість спонсорувати дві, три, або більше осіб.

У таборах біженців Европи перебуває біля 800 українців.

Просимо також піддержати фінансово працю Переселенчих комісій Мюнхену, Відня і Риму.

Докажім нашу християнську любов і готовість допомогти нашим землякам у потребі.

Екзекутива
Світової Ради Суспільної Служби
СКВУ

WORLD COUNCIL OF UKRAINIAN SOCIAL SERVICES
2118 A Bloor St. West
Toronto, Ont. M6S 1M8
Canada
Tel. (416) 762 1108
Fax (416) 762 8081

Вісті з Централі

КОНФЕРЕНЦІЯ ГОЛІВ ОКРУЖНИХ УПРАВ СУА

20-го і 21-го травня 1989 р. в Нью Йорку відбулася поширена Конференція Голів Окружних Управ. На ній порушено справи, що відносяться до діяльности, як і плянування XXII Конвенції СУА.

Конференцією проводила голова Марія Савчак. Брали участь **голови Окружних Управ:** Ірина Лончина — Дітройт, Марія Одежинська — заступниця голови Оксани Фаріон — Філядельфія, Леся Ґой — Нью Йорк, Марія Крамарчук — Північний Нью Йорк, Татіяна Рішко — Нью Джерзі, Ірина Свистун — Огайо, Анастазія Хариш — Чікаґо, Лідія Фіцалович — Нова Англія, Теодозія Кушнір — Південний Нью Йорк.

Члени Екзекутиви СУА: Іванна Ратич — заступниця голови, Ольга Гнатейко — заступниця голови для справ організаційних, Лідія Гладка — заступниця голови для справ культури, Любомира Артимишин — протоколярна секретарка, Марія Томоруґ — кореспонденційна секретарка, Розалія Полчі — англомовна секретарка, Марта Данилюк — фінансова секретарка, Олександра Кіршак — скарбничка, Ірина Куровицька й Рома Шуган — вільні членки. **Референтки:** Ірина Руснак — музейно-мистецька, Ольга Тритяк — виховна, Ліда Черник — суспільної опіки, Анна Кравчук — стипендій, Ірина Чайківська — пресова.

Вибрано **Комісію ухвал Конференції** у такому складі: Ірина Лончина, Татіяна Рішко, Ірина Свистун, Анастазія Хариш, Ірина Чайківська. До **Комісії провірення протоколу з річного засідання** Головної Управи вибрано — Теодозію Кушнір, Рому Шуган, Марію Крамарчук.

Під час конференції Номінаційна комісія XXII Конвенції відбула перше засідання. У своїому слові голова СУА спинилася на завданні Окружних Управ і ствердила, що від Окружних Управ залежить будуче СУА. Вона підкреслила працю Комісій, які повинні діяти при кожній референтурі й значення Окружних З'їздів. СУА ввійшов у 65-ліття свойого існування — для росту організації потрібно збільшення членства й для тієї цілі відбуваються організаційні міжокружні конференції.

Голови Округ звітували про пророблену працю Округи, і про плян майбутньої діяльности

Адміністраторка журналу "Наше Життя" Наталка Дума передала усім головам стан передплат журналу на день конференції з відповідними поясненнями. Теж редакторка Уляна Любович інформувала про журнал відносно його змісту.

Окремо відбулося засідання членів Екзекутиви із референтками в справі панелів їхніх комісій під час XXII Конвенції СУА. Про свої підготовчі пляни вони звітували в неділю, а остаточні пляни мають бути затверджені й одобрені на річнім засіданні Головної Управи в жовтні ц.р.

В заступстві неприсутньої голови Конвенційного Комітету Наталії Гевко звітувала про пророблену передконвенційну працю Комітету заступниця голови Ліда Колодчин. Про пляни видання пам'яткової конвенційної книжки говорила Ірина Чайківська, яка очолила видавничу комісію книжки.

Вирішено, що Конвенція присвятить багато місця і часу подіям, що проходять на Україні.

Голова повідомила про заплянована на осінь, 1990 р. третю жіночу конференцію "Українська жінка в двох світах" а теж про збіркові листи на працю СКВУ. Вирішено продовжувати й нав'язувати зв'язки з міжнародніми організаціями жінок.

Голова СУА і Ірина Куровицька візьмуть участь у Конвенції Ґенеральної Федерації Жіночих Клюбів, що відбудеться в днях 12-го до 15-го червня 1989 р. в Тульса, Оклягома.

В часі конференції, в суботу ввечері, присутні відвідали Український Музей і заслухали доповідь асистента Директора Українського Музею Стефанії Гнатенко про іконописне стародавнє українське мистецтво.

Про харчування учасників подбала, як завжди, Округа Нью Йорку, якої Відділи чергувалися при приготуванні сніданків, полуденків і вечері.

Ірина Чайківська
пресова референтка

УХВАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ ГОЛІВ ОКРУЖНИХ УПРАВ

1. Продовжувати виконування Ухвал Засідання Головної Управи із 22-23 жовтня 1988 р.

2. XXII Конвенція СУА буде відбуватися в 65-ліття основання СУА.

3. Головна Управа, Голови Окружних Управ — разом з Відділами, доложать усіх зусиль, щоб Конвенція була успішна і на високому рівні.

4. Будучність Союзу Українок Америки залежить від членства. Тому конечним є продовжувати заходи приєднання членства.

5. Систематично слідкувати за подіями в Україні й інформувати про них членів.

6. Працювати в напрямі плекання і збереження української мови.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

7. Для пожвавлення праці влаштовувати міжокружні конференції.

8. Постійно піддержувати фінансово СУА в напрямі репрезентації і зв'язків із американськими і міжнародніми організаціями.

9. Продовжувати складати датки на Пресовий Фонд "Нашого Життя" і старатися підшукувати спонсорів для сторінок в журналі.

Комісія ухвал: **Ірина Лончина, Татіяна Рішко, Ірина Свистун, Анастазія Хариш, Ірина Чайківська**

ОБІЖНИКИ

Екзекутива СУА обіжником з дня 3 травня 1989 р. повідомила про XXII Конвенцію СУА, що відбудеться в Дітройті, 26-28 травня 1990 р.

Конвенційний Комітет очолила Наталія Гевко, а її заступницею є Лідія Колодчин.

Видавничу Комісію конвенційної книжки очолила Ірина Чайківська.

В обіжнику підкреслено важливість Конвенції й участь в ній делеґаток Відділів.

Теж повідомлено, що заступницю голови СУА д-р Марту Богачевську-Хомяк вибрано 26-го січня ц.р. на першу заступницю голови Національної Ради Жінок США, а Ірину Куровицьку на члена її Екзекутиви. Голова СУА входить з уряду до Управи НРЖ США.

Обіжником з 22 травня 1989 р. заохочено Відділи до збірки на потреби СКВУ, які є великі, а фінанси дуже обмежені.

Марта Богачевська-Хомяк 15 травня ц.р. вислала обіжник "**Завдання зовнішніх зв'язків".**

Участь СУА у відмічуванні століття Міжнародної Ради Жінок та століття Національної Ради Жінок США була успішна. Звернула увагу, що у місцевостях, де діють Округи чи Відділи — повинні нав'язуватися контакти та поглиблюватися співпраці з місцевими жіночими організаціями.

Важливою є політична діяльність, головно у виборах, в місцевостях, де проживають українські громадяни. Участь у міських і державних організаціях підкреслить нашу силу, як організованої громади.

Найбільше таки цікавлять членів СУА зміни й переоцінка вартостей на Україні: писання листів, слідкування за долею діячів, письменників, збирання петицій, використання можливостей обміну шкільною молоддю.

Через жіночі і громадські організації — використовувати всі можливості, щоб контакти з СРСР були також контактами із Україною, як теж слідкувати за виступами американського уряду.

Обіжник виготовлено в українській і англійській мовах.

Марта Богачевська-Хомяк в обіжнику з 3-го травня ц.р. виявнила, що акцію для збірки підписів під петицію до уряду СССР в річницю катастрофи в Чорнобилі започаткував СКВУ у порозумінні з Представництвом Гельсінської Групи. Листу для підписів долучено до обіжника.

Референтка стипендій СУА Анна Кравчук обіжником з 16-го травня ц.р. повідомила про висилку стипендій до Південної Америки як теж про акцію писання листів. Просить Округи, які ще не включили референтки стипендій до складу Окружної Управи, конечно це зробити. Стипендійна акція СУА в Европі включає тепер також стипендіятів з Югославії.

* * *

Загальні збори Українського Музею відбулися 4 червня 1989 р. в год. 2-ій п.пол. Вислано повновласти для делеґаток Відділів. У загальних зборах Українського Музею брали участь з правом голосу ті Відділи, що вплатили вкладку у висоті 100.00 дол. за 1989 р.

ОКРУЖНІ З'ЇЗДИ ВІДБУЛИСЯ:

Округа Чікаґо — 8-го квітня 1989 р. Від Екзекутиви присутньою була заступниця голови СУА для справ організаційних Ольга Гнатейко. На голову Округи вибрано Анастасію Хариш.

Округа Огайо — 9-го квітня 1989 р. Від Екзекутиви присутньою була Ольга Гнатейко. На голову Округи переобрано Ірину Свистун.

Округа Північний Нью-Йорк — 9-го квітня 1989 р. Від Екзекутиви присутньою була голова СУА Марія Савчак. На голову Округи переобрано Марію Крамарчук.

Округа Філядельфія — 16-го квітня 1989 р. Від Екзекутиви присутньою була вільний член Екзекутиви СУА Ірина Куровицька. На голову Округи переобрано Оксану Фаріон.

ВІТАЄМО НОВИХ ЧЛЕНОК!

На Річних Загальних 29-го січня вступили до 100-го Відділу слідуючі нові членки: Анастазія Мазан, Ольга Кузишин, Катя Куцина, Галя Глушко, Галина Касків, Дорота Ларсен, Мері Енн Делюка, Оксана Кузишин.

63-ій Відділ вітає нових членок: Марію Басанську, Наталію Носенко, Антонію Присяжнюк, Антонію Слободян, Ніну Старостенко, Володимиру Целюх, Софію Чипчар, Ірену Томків.

Ольга Процик,
протоколярна секретарка

33-ій Відділ СУА в Клівленді щиро вітає своїх нових членок: Еву Оліяр, Любу Боднар, Олену Мовчан, Олену Хміляк і Марію Лучишин.

5. 20. 1989 р.
Марта Сидір, пресова
реф. 33-го Відділу СУА
в Клівленді

Упорядкувала ХРИСТИНА ГОДІВ-ЮЗИЧ

УКРАЇНА

Київ.

Різнокольоровим сяйвом зустрів перших глядачів оновлений театр опери та балету імені Т.Г. Шевченка. Знов майже після 50-місячної перерви, протягом якої велася реконструкція будівлі, зазвучала чарівна музика М. Лисенка. Виступи на новій сцені трупа розпочала оперою "Тарас Бульба". Тут знаходяться найновіші технічні прилади, електронна система освітлення, що значно розширює творчі можливості трупи. Залю театру пристосовано до концертних виступів, встановлено орган чеської фірми "Річер фокс", зроблені спеціяльні пристрої для розміщення оркестри і хору на сцені, все це дає можливість виконувати монументальні музичні композиції.

Отже, театр, який бачив Чайковського, Рахманінова, Лисенка, на сцені якого співав Шаляпін та ціла плеяда видатних діячів театрального мистецтва, знову гостинно відкрив двері.

Останнім часом виступила тут народна артистка СРСР Евгенія Мірошниченко.

З великим успіхом пройшов фестиваль гумору "Вишневі усмішки". Головні його події відбувались в Палаці культури "Україна". Глядачі мали нагоду побачити такі вистави: "Конотопська відьма", "Весела вдова", "Бунт жінок".

Собор Софія Київська — це всесвітньовідома унікальна пам'ятка архітектури. На час спорудження Софії у всій Европі ще не було нічого рівного їй.

Собор був закладений на найвищій точці Верхнього Києва. Сюди сходилися з усіх чотирьох сторін світу головні шляхи. Торік собору виповнилось 950 років. Ряд відомих науковців досліджує Собор, проводять археологічні розкопи, вивчають архітектуру та живопис. Її багатобарвними мозаїками, ніжноточними фресками, архітектурними лініями можна милуватись без кінця. Св. Софія полонить, одухотворяє і підносить. Над цим творінням невладний здається час. Софійський Собор — унікальна, коштовна перлина світового мистецтва.

Нагороджено майстрів народної творчости Раїсу Батечко та Марію Параховську.

Сучасна модниця з найвитонченішим смаком може позаздрити прикрасам, які носили ще в часи Київської Русі. Біля села Жорнів Ровенської області археологи відкрили поселення. Нашийна прикраса, так звана гривна у виді масивного скрученого обруча, перстень, сережки, ажурне намисто, всіяне крихітними зернятками-прикрасами. Знахідка засвідчує високий рівень розвитку прикладного мистецтва. Цей скарб поповнив експозицію археологічного музею Львівського Університету.

Чернігівщина.

У рушниках, вишиваних скатертинах та інших продукціях художніх виробів, помічується та простежується розвиток прадавніх традицій чернігівської вишивки. Постійно працюють над оновленням асортименту, майстрині зберігають і примножують набутки попередніх поколінь. Тут відзначаються Хракуш та майстер вишивки Олена Онищенко.

США

Серія перекладів Гарвардської Бібліотеки давнього українського письменства на англійську мову була високо оцінена американською державною установою, Національна фундація з гуманістики (НФГ), призначила 205,000 дол. Українському Інститутові як дорівнювальний фонд до суми, що його зібрав Комітет Гарвардського Проєкту для оплати перекладів. Перший том із серії перекладів на англійську мову вже вийшов друком — це Києво-Печерський патерик XIII т. у перекладі проф. Мюріел Геппел.

Вашінґтон

Англійська фірма "Клавдіо рекордс", яка спеціялізується в записах творів клясичної музики, випустила запис творів угорського композитора Франца Ліста у виконанні молодої української піяністки з Канади Дарії Теліжин. Дарія Теліжин, 28 років, уроджена в Торонто, записала цей альбом на фортепіяні марки Стайнвейн в колишній катедрі на лондонській площі Сейн Джанс Смит, яка славиться своєю чистою акустикою. Офіційна назва нового альбому "Дарія Теліжин виконує твори Ліста".

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

ЛЕСЯ ХРАПЛИВА-ЩУР

ПОПРОБУЙТЕ ЗАМКНУТИ ОЧІ...

Справді, попробуйте замкнути на хвилинку очі і так пройти хоч би через кімнату, що в ній живете роками і там знайоме Вам усе "з замкненими очима". Зовсім певно заблудите — і тоді застановитеся на хвилинку, як багато значить для людини оцей дар Божий — "світло очей".

Зір — це ж можливість зв'язку із нашим окруженням, можливість слідкувати за подіями в ньому, брати активну участь у житті, сприймати красу природи та різноманітність людських облич, милуватися творами малярства, архітектури. І, чи не найважливіше, можливість читати все, що нам залишили в письмі чи друку наші предки — від неозорих поколінь.

Та ми свідомі, що є й люди, які такого щастя не мають. Замість різнородности форм та барв, які ми сприймаємо самозрозуміло, в кожну хвилину, у цих людей перед очима — безпереривна, безпросвітня ніч; вони сліпі.

Вони — не лиш тема сентиментальних фільмів та романів. Ми зустрічаємо їх живих на вулиці, чи в автобусі, з білою паличкою в руках, чи з невідступним собакою. І... даремно намагаємося уявити собі, як може виглядати світ їх почувань, їх думок. Зрештою, свідомість здорової, видючої людини старається відтягнутися від таких питань. А одначе ці люди, позбавлені зору, якось живуть, якось мусять жити.

Є вони і в нашій, українській, як і в кожній іншій спільноті. Тим більше, що наше діяспорне громадянство, природнім порядком, старіється: люди, які прибули на поселення у силі віку, сьогодні вже досягають старости. А з таким віком приходить послаблення зору, частіють очні недуги, а то й повна сліпота. Зрештою, бувають і молодші, а то й зовсім молоді люди з такими самими труднощами. Бувають і сліпонароджені, які ніколи не бачили світа Божого.

У спільноті країн, які нас окружають, у пляні уважливости до всякого роду упосліджених людей, знають теж численні засоби, щоб покращати невеселу долю сліпих. Вже в 1877 році відомий винахідник Томас Едісон винайшов процедуру, що звалась: "говорить книжка". Голос диктора, який читав, закріплювали на восковому циліндрі і так могли його опісля переслухувати сліпі. Цей винахід був попередником дальше уліпшених та визначно дешевших сьогодні — маґнітофонних лент.

У першій половині минулого століття француз Люіз Брейл оформив азбуку для сліпих. Вона дає змогу "читати" дотиком пальців і досі принесла незрячим неоцінені прислуги. В нашому неукраїнському окруженні діють теж численні аґенції, звичайно урядові, які удоступнюють сліпим всі ці винаходи та вчать їх, як давати собі раду із невидимим їм світом. Дбають теж про відповідну літературу, щоб ці, хто не бачить, могли хоч слухом та дотиком брати участь у різноманітності та цікавості життя.

Одначе багато із цього добра доступне тільки тим, хто опановує мову країн поселення. А власне між старшими людьми таких небагато. Та навіть тому, хто знає мову, може користати з усіх удогіднень, особливо мило та заспокійливо — почути рідну мову у своїому відчуженні та самоті.

І саме такі можливості існують — і для українців. Хтось зрозумів усі міркування та турботи, висловлені на початку цього допису — і подбав про допомогу. Вже від років займається українськими "говорящими книжками" фахівець у цій ділянці, Мирослава Оришкевич у Клівленді, в США.

В цьому місті діє "Клівлендське Товариство для Незрячих", пов'язане із Конґресовою Бібліотекою США у Вашінґтоні. Саме український його відділ створила та веде довгі роки п-і Оришкевич, відома пластова й громадська діячка. Під її проводом диктори-добровольці начитують на звукові ленти українські книжки. Опісля ці ленти розмножуються та висилається-випозичається касетки потребуючим. Сліпі слухачі користуються ними безплатно, бо навіть пошта в США та Канаді пересилає такі матеріяли без оплати. Для англомовної програми кошти касеток та їх відбиток покриває уряд, одначе українська програма, як звичайно буває, залишена на добру волю щедрих жертводавців нашої громади. А ціль — безумовно глибоко-гуманна й пожиточна.

Ось один із листів суспільної працівниці у Філядельфії: "пан Іван Яремчук вже кілька разів говорив з нами, який він радий і як він віджив після одержання Ваших посилок. Він сказав, що слухає Ваших книжок від десятої ранку до дванадцятої вночі і тепер він "так якби вдруге народився на світ". Він особливо дякував за касетку Служби Божої: "...як я слухав, мені було так весело, якби я був у церкві"...

А таких голосів, телефоном та переказаних через других осіб — немало...

При українському Відділі Товариства для Сліпих у Клівленді працює декілька "начитувачів". Одначе нових добровольців, із цілого світу, приймуть радо, з відкритими раменами. До речі — робота ця приємна та сама собою дає вже вдоволення.

Досі у "фонотеці" — складі Товариства є вже понад 550 записаних творів, а число їх постійно зростає. Є там поезія, проза, наукова й публіцистична література, а навіть "живі" записи справжніх літературних вечорів, концертів, чи навіть, як щойно згадували, Служб Божих. До речі — збірка лент в Українському Відділі — найбільша з усіх неанглійських. В самому тільки місяці лютому цього року обіг лент був 275 випозичень, а в березні 293.

Здавалося б — справа прекрасно наладнана і нічого турбуватися. Та тут саме турботи щойно починаються по-справжньому. Записи стоять готові, можна без труду їх дістати, та користає з них дуже невелика частина потребуючих. Їх чимало по всіх наших поселеннях. Деякі зовсім осліплі, в інших зір так пошкоджений, що хоч частинно бачать, читати не можуть. Та нема кому повідомити їх, що існують для них можливості випозичити ленти, чи, навпаки, нема кому нав'язати їм контакт із Товариством. Виглядає — дрібниця, але як дуже ударемнює вона заходи тих, хто при цьому ділі трудиться, як багатьом сліпим не дозволяє розважити якось години й дні їх самітнього життя, поліпшити їм долю. Адже "приявність" голосу, хоч би чужої та незнаної людини, дозволить їм не лиш зацікавитися змістом почутого, але й упевнитися, що хтось особисто ними займається, бажає з ними спілкувати!

Тому й велике прохання до всіх, хто прочитає цей допис: призадумайтеся хвилину, чи Ви була не знаєте когось, хто потребував би такої обслуги? Український Відділ Клівлендського Товариства має якнайкращий намір охопити всі країни нашої діяспори. Для цього є можливості. Крім особистих випозичень, Товариство може забезпечувати лен-

Докінчення на ст. 17

СВЯТКУВАННЯ ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРЕЩЕННЯ РУСИ-УКРАЇНИ В ПОЛЬЩІ

Під проводом п. Лісецького (Сансет Травел Ейґенсі Інк.), в середу 31 серпня 1988 року наша невеличка група 21 особа виїхала до Торонта. На летовищі до нас прилучилися чотири особи й о 3.30 польським літаком "Льот" відлетіли до Варшави. Погода нам сприяла, літак летів дуже рівно й о 6-ій год. рано приземлився на летовищі Окенцье в Варшаві. По перевірці паспортів і віз, ми пересіли на автобус і поїхали до Любліна. (Мабуть їхали 5 годин).

Після смачного обіду і двох годин відпочинку, ми пішли до Католицького Любельського Університету відвідати наших питомців, котрі студіюють на тім університеті. Професор теології о. Сергій Ґаєк (поляк) чекав вже нас, поздоровив українською мовою, впровадив нас в будинок університету в залю, де відбуваються сесії. Отець професор розказав нам, що з нагоди 1000-ліття хрещення Київської Руси в днях 8-10 березня в їхньому університеті відбулася сесія: "Теологія та християнська думка давньої Руси з погляду минулих століть". Її організувала Комісія Єпископів для справ екуменізму. Учасниками були науковці з цілого світу, владики греко й римо-католицького обрядів у Польщі, а також представники Православної Церкви з С.Р.С.Р. Продовжуючи розмову о. професор сказав, що у квітні в цьому університеті українська молодь влаштувала Тиждень Української Культури. Програма складалася з музичних концертів, фільмів, фотовиставки й наукової сесії: "Українці - Поляки — погляд у майбутнє".

При університеті знаходиться капличка, в котрій протоігумен о. Бернард Панчук відправив молебен. Опісля ми пішли до канцелярії з українським питомцем, та зложили даток на їхні потреби. На тому університеті студіює наших 11 питомців.

У Люблині оглянули гарну римо-католицьку катедру. При цьому костелі находиться акустична кімната. З двох протилежних кутів на віддалі 100 м., ехо несе голос дуже виразно. На вулиці Руській були у православній церкві, в котрій знаходиться чудотворна ікона Матінки Божої Любельської, дарунок князя Константина Островського. Подібно церква підлягає польській православній — автокефальній церкві. Опісля ми зайшли на королівський замок, оглянули каплицю, збудовану за панування короля Ягайла. Вона замітна тим, що стіни прикрашені візантійськими фресками — в той час фрески відреставровувано.

Їдемо у напрямі Перемишля. Затримуємося в Ярославі, щоби оглянути старовинну мурована церкву — нечинну 40 літ, а перед роком віддану грекокатоликам. Страшна руїна, мальовила знищені, тинк великими кусками повідпадав, іконостас і кевот викинуті з церкви валялися в дзвініці. Священика на місці нема — доїжджає. Церква ззовні відмальована, люди приготовляються до святкування тисячоліття. Думаю, що урочистості відбулися під голим небом.

В дальшій дорозі затримуємося коротенько в Пйонтковій для оглянення церкви, а дальше Посаду Риботицьку. Тут були колись 3 оборонні церкви нашого обряду, залишилася тільки одна і є в ремонті.

Четвертого дня ми доїхали до Перемишля. Тут знаходиться резиденція Івана Хрестителя — місце осідку наших Владик — Єпископа Стефана Москва, мітрата о. Івана Мартиняка. Цього дня ми оглянули катедру греко-католицьку, дієцезальний музей, в якому зберігаються пам'ятки по св. пам'яті єпископа Коциловського: ризи, митра і таке інше. Також оглянули замок. Вечором мали зустріч в Громадсько-Культурному Клюбі, при чайочку і вині. Гарненькі панночки співом при супроводі бандур прикрасили ту небуденну зустріч.

П'ятого дня побуту нашого в Польщі припадала неділя. Протоігумен о. Бернард Панчук відправив св. Літургію в катедрі, а після обіду автобус завіз нас до Кальварії Пацлавської. Серед лісів, 24 км. від Перемишля, знаходиться костьол з чудотворною іконою Матінки Божої з Дитятком Ісусом на руці. Ікона бароккового походження з XVII століття. Хто її малював невідомо. В 1679 році її перенесено на Кальварію з Камінця Подільського, з обителі о.о. Францішканів. Як опинилась чудотворна ікона на Кальварії? В 1672 році турки здобули місто. Монахи, лишаючи місто, не мали можливости забрати ікону зі собою — з тою іконою пов'язана чудова леґенда: турки кинули ікону до ріки. Мати Божа мала об'явитися старенькому чоловікові, сказала, де ікона находиться й просила занести на Кальварію й умістити в новозбудованому костьолі о.о. Францішканів. Старець ікону видобув з ріки, завинув у полотно й вирушив у дорогу. По дорозі на ніч затримався в Самборі, де ікона заясніла надзвичайною ясністю. На вістку такого чуда самборяни з процесією доставили ікону на Кальварію. В тому костьолі крім латинників відправляли св. Літургію і наші священики. Їдемо до Сянока. Там заходимо до церкви бароккової архітектури, котра до другої світової війни належала греко-католикам, а після війни була віддана православним на Собор. Єпископом того Собору є блаженний Адам — лемко. Автокефальна православна церква є під юрисдикцією варшавського митрополита Василя. Тут же оглянули замок-музей дуже старинних ікон з 13-17 століття. Ці ікони походять з нечинних та знищених церков. Цей музей є у посіданні 700 ікон — вони є в перехованні, а в міру фінансових можливостей в консервації. Наразі тільки 70 ікон є доступними для публіки. Оглядаємо експонати народньої ноші з деяких сіл, як рівнож з гончарства. Були теж в Етнографічному Парку давньої архітектури Бойків і Лемків.

І знову ми в дорозі, прямуючи на Горлиці через

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

Команчу і Зиндранову. В Команчі знаходиться старенька православна церковця і також українська католицька церква св. Покрови, новозбудована, що була посвячена Архиєпископом Марусином 13 вересня м. року.

В дальшій турі в Зиндрановій звиділи музей, який зібрав Федір Ґоч, а сьомого дня нашої дороги ми доїхали до Горлиць.

В околиці Горлиць оглядали дерев'яні церковці. Смеркалося, падав дрібний дощ, було зимно. Ідемо вгору по нерівній ховзькій дорозі зложити візиту сестрам Василіянкам. Заходимо в двоповерховий будинок. Привітно вітає нас монахиня та провадить у каплицю. Отець Бернард Панчук в асисті о. Александра відслужили молебень. Опісля сестричка повела нас в кімнату — бібліотеку. Ми познайомились зі сестрами, було їх около 10. Ми довідалися, що фундатором їхнього будинку-обителі був бл. пам'яті Патріярх Йосиф Сліпий, заплативши 32.000 дол. Пізнали монахиню зі Львова, котра була гостем сестер. Гостили нас сестри чайком і солодким. Вписавшись у книгу гостей, пішли до готелю, а слідуючого дня від'їхали до Криниці.

Дальше переслідує нас та сама погода. З Криниці поїхали на кладовище, щоби помолитися на гробі нашого примітивного артисти-маляра Никифора. Переїхали місто, оглядаючи замітні місця курорту. Після обіду від'їхали до Нового Санча. Тут рівнож ми затрималися коротко.

По переспаній ночі, після снідання, відвідали музей, а по обіді від'їхали до Кракова. Там були на Вавелю — королівському замку, в катедрі св. Вацлава, де відбувалися коронації бувших королів, а в підземеллі оглянули крипти з королівськими саркофагами. Після полудня зайшли до костела Маріяцького, а в Сукенницях, де продають вироби народнього мистецтва, дещо купували.

Слідуючого дня від'їхали до Ченстохови. На запрошення польського кардинала Ґлємпа та уряду, до Ченстохови заїхали наші церковні достойники з Риму, Канади, Америки й европейських країн, щоби спільно з нашими братами та сестрами, що живуть під Польщею, відзначити 1000-ліття хрещення України на Ясній Горі.

В днях 10-11 вересня ц.р. почалися урочистості святкування в костелі монастиря отців Павлінів, в котрому находиться ікона Божої Матері з Дитятком, перевезена з княжого города Белза у 1382 році на Ясну Гору. Учасниками були кардинали, багато єпископів, монахів, монахинь нашого та латинського обрядів, як рівно ж незлічиме число народу. Участь у св. Літургії брало так багато людей, що годі було всім поміститися в базиліці. Того дня о 4-ій по полудні, в папській авдиторії монастиря відбувся концерт для духовенства та запрошених гостей. Виступав ансамбль хору о.о. Василіян з Варшави, ансамбль "Верховина", ансамбль "Лемковина", хор "Журавлі" і молодечий хор з Кошаліна. Після молебня о 7-ій год. вечора оформився молитовний похід з кардиналами, єпископами нашого й польського духовенства та масою народу при палаючих свічках. Ці хвилини годі забути. Зі співом на устах, вогняна широка стрічка свічок пнулась угору, щоб у стіп Божої Матінки люди зложили свої страждання та надії. На валах монастиря відправлялися молебні перед стаціями "Христової Дороги", іконами святих і мучеників католицької церкви. По півночі в базиліці відбувся концерт, присвячений сибірським в'язням і мученикам Української Католицької Церкви в Україні. Отець Б. Дрозд і його брат Роман уложили композиції до тексту слів поезії Антонича, Шевченка, Стуса і Рільке, котрі під дириґентурою о. Дрозда виконав хор "Полонина" з Ліґниці. Кілька пісень на гітарі виконав Р. Гавран.

Слідуючого дня в 9-ій рано відправився молебень, а опісля Архирейська Служба Божа на валах монастиря. Величезне число духовенства, паломників та вірних взяло участь в Богослужбі. (Говорять 70.000 присутніх). Патріярх Любачівський передав благословення Папи Івана Павла II для всіх учасників святкувань, дякував кардиналові Ґлемпові за запрошення о.о. Павлінам за віддання базиліки на час святкувань, та представникам польського уряду за участь у Богослуженні.

Ми дякували Всемогутньому Богові за дар святої віри, що його одержав український нарід через хрещення в 988 р. в Києві. Рівночасно просили нашого Божественного Спасителя у стіп Матінки Божої, щоби в другому тисячолітті поміг нашому народові якнайскорше діждатися повної свободи.

Після обіду ми поїхали до Варшави. Слідуючого дня ранку звиджуємо Старе Місто, Бельведер, де урядує ген. Ярузельський, парк — Лазєнкі. В музею багато величезних портретів достойників давної королівської Польщі, дорогі посуди, жирандолі та деякі меблі. Вівторок після сніданку — час до нашої диспозиції. Год. 4-та по полудні — візита у Отців Василіян, вул. Мйодова ч. 16, де міститься Курія провінції і новіціят. Церква під назвою "Успіння Матері Божої" є під зарядом о. Малетія Білинського — протоігумена, о. Йосафат Романик є консультором-вікаріем, а Теодозій Янків маґістер новіціяту. Скільки монахів у новіціяті не знаю, — познайомились лише з трьома монахами ще не висвяченими — це брати Бенедикт Хасай, Якентій Пилип і Роман Лепак.

Остання ніч у готелі, — снідання і о 9-ій год. ранку відлітаємо до Торонта.

Несторович Ольга

РІК 1989 — РІК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Д-р Михайло Паламар

ТРИПІЛЬСЬКА І КУКУТЕНСЬКА КУЛЬТУРА

Проф. Яр. Рудницький висловив у статті "Археологія й ономастика" в щоденнику "Свобода" хвилювання, що широковідома в культурному світі "Трипільська культура" України з часів нової кам'яної доби — неоліту може зникнути, якщо українська наука не буде захищати власної праісторії.

Д-р Ярослав Рудницький взяв до уваги дослідницю проф. Марію Ґімбутас, яка, хоч і включила Україну до старинного східньосередземноморського басейну, але йдучи за румунськими дослідниками уводить до англомовної наукової літератури замість Трипільської культури "Кукутенську цивілізацію", Кукутен біля ріки Прут в Молдавській РСР.

Марія Ґімбутас народилась в Литві, студіювала у Вільні та перед 1944-м роком брала участь в археологічних дослідах на литовських землях. Опісля студіювала археологію Европи в університетах Відня, Інсбруку та Тібінґену. В 1950 р. д-р Ґімбутас стала членом Дослідчого товариства східньоевропейської археології при Гарвардському університеті та була викладачем антропології, а опісля проф. археології Европи при Каліфорнійському університеті, Лос Анжелес.

Праці Марії Ґімбутас "The Balts" з 1963 року та "The Slavs" з 1971 р. є в американських бібліотеках (які наукові книжки купують). Проф. Ґімбутас східньоевропейська історична термінологія різноманітна: протослов'яни, слов'яни, індоевропейці, кімерійці, протоскити, скити, ґоти, Київська Русь, Україна, Київська Росія (російський літопис "Повість временних літ", російська епічна поема "Слово о полку Ігореві"...); кам'яний дохристиянський ідол (з чотирма обличчями) витягнений з ріки Збруча 1848 р. в "південно-східній Польщі" (властиво в Австрії), "Cucuteni-Tripolye" культура в "Західній Україні й Молдавії" (The Slavs, page 18-19).

В 1964 р. появився "Атлас історії світу" в Західній Німеччині (який в 1974 р. перекладено на англійську мову), де автори (Г. Кіндер і В. Гільґеман) в І-му томі на мапі неолітичних культур згадали й "Tripolye-Cucuteni Cultures". Тут "Tripolye" стоїть на першому місці, а на слідуючій (15-й) сторінці сказано: "Трипільська культура знаходилась між Карпатами й Дніпром на Україні". Отже, тут подано докладніше географічні терени й "Кукутені" є на другому місці, тобто після "Трипілля", а в поясненнях "Кукутені" взагалі не згадано. Опріч того, в "Атласі" додано, що трипільці мали прямокутні доми, побудовані довкруги порожньої площі.

Подібні відомості про трипільську культуру були подані в 1980 р. в "Кембріджській енциклопедії археології", що охоплює доісторичні часи цілого світу (яку видав д-р А. Шеррат — проф. найстаршого англійського університету Оксфорду). Тут ще була додана згадка про "трипільське мистецтво". Між іншим, в згаданих "Атласі" й Енциклопедії автори на час доісторичної доби вживали сучасну назву — "Україна", бож тоді назв народів ще не було.

За відомостями Інституту археології (Академії наук Української РСР в Києві) у "Нарисі стародавньої Української РСР" з 1959 р. "Трипільська культура" звана від села Трипілля (в Київській області), де вперше розкопи виявили поселення трипільців. "Межею початкового розселення трипільських племен на сході є середня течія Південного Бугу, на заході — ріка Серет". Але вже в середньому етапі розвитку трипільці розселились майже по цілій території Правобережної України, а в пізньому етапі (до початку II-го тисячоліття перед н.е.) вже охоплювали частинно й Лівобережну Україну.

Вже з кінця згаданого середнього етапу творились на Правобережжі основні групи племен. В часі того ж середнього етапу трипільці досягли поважних успіхів у виробництві господарських знарядь, головно з кременя, розквіту мистецтва трипільської кераміки, тобто гончарства, задержуючи старий релігійний світогляд. Трипільські поселення розміщувались, звичайно, біля невеликих рік (в басейнах Дніпра, Бугу й Дністра) та ярів зручних для оборони. Ради збільшення оборони, поселення огороджувались ровами, а досить одноманітні житлові приміщення будувались, часто в кількох концентричних рядах з великою площею в середині для громадських будівель...

Досить обширні відомості про трипільську культуру дав Я. Пастернак в "Археології України" з 1961 р., використавши численні джерела своїх і чужих дослідників. Як відомо, в 1890-их роках відомий київський археолог В. Хвойка, ведучи розкопи на "Кирилівських Висотах" у Києві, виявив несподівано в селі Трипіллі (біля Києва) "уламки праісторичної кераміки вкритої розписаним (мальованим) орнаментом, глиняні фіґурки й кістяне приладдя" тобто трипільську культуру — повний образ матеріяльної й духової культури трипільців неолітичної доби (прибл. 5,000 — 1,800 літ до нар. Христа).

Опісля трипільську культуру на Україні досліджували свої та чужі дослідники. Згаданий археолог Хвойка зачислив трипільців до праслов'ян. Високо мистецькі, геометричного й фіґурального орнаменту в трипільській кераміці вказують, що це не були лише звичайні гончарські вироби, а висліди груп малярів-декораторів з відповідним добором кольорів та з глибоким змістом, які являються першими основоположниками праісторичного українського народнього мистецтва, "що можна помітити в народних вишивках, килимах, великодніх писанках та народній кераміці".

Між іншим, головно через Озівсько-Чорноморську торгівлю (яка тривала на протязі тисячоліть) сліди трипільської культури є не лише на Балканах чи Півдні старого світу, але й в Китаю. За археологом Я. Пастернаком залишки трипільської культури на українських землях є старші за семигородські чи балканські, так що розвій проходив з півночі, тобто з України.

Д-р Ярослав Пастернак, археолог-дослідник на українських землях та проф. кількох (своїх і чужих) університетів, за десять літ побуту в Канаді підготовив згадувану (однотомну) "Археологію України" в 1961 році, але велика політично-культурна еміґрація за чверть століття не спромоглася її перекласти на англійську мову та продати американським бібліотекам і науковим інституціям, головно англомовного світу.

Між іншим, були розмови й писання відомих представників української науки на теренах Америки про переклад Я. Пастернака "Археології України", але "солом'яний вогонь" непомітно погас і його легкий попіл вітер розвіяв у забуття... Тому то хвилювання проф. Я. Рудницького, згадані на початку цього допису, цілком слушні, бо ж не

Докінчення на ст. 17

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

З. ГРИЦУЛЯК

ЗАВЕРШЕННЯ

Спекотне літо в сорок шостім,
Розпухлі трупи молдаван...
А я худенький — шкіра й кості —
Забився в ямку під паркан.

Бо стрийко гнав мене до хати,
Хоч сам від болю почорнів...
Вели озброєні солдати
В Сибір "проклятих куркулів".

Газда йшов збоку, а на возі
Жінки з малими на руках...
Я ще не знав, що по дорозі
Бреде історія в сльозах.

Наш "мудрий вождь" до того часу
На Сході знищив "ворогів",
Плекаючи злиденну масу
Безмежно відданих рабів.

Війна йому зв'язала руки,
Не встиг до "звільнених" дійти,
Тепер і ці пішли на муки,
Туди, де корчились "брати".

Прогуркотіли мимо фіри,
Притих від страху Станіслав,
За нами круки пролетіли...
А нащо? Я тоді не знав...

Вашінґтон, 11-го липня 1988.

Закінчення: ПОПРОБУЙТЕ ЗАМКНУТИ...

тами теж місцеві публічні бібліотеки та наші доми для старших, які, як знаємо, так густо постають тепер по наших осередках. Одного лиш треба — подати туди інформацію, звернути увагу на цю справу.

Адреса, що на неї слід звертатися:
Mrs. M. Oryshkevych, Sight Center Cleveland Society for the Blind, 1909 East 101 Street, Cleveland, Ohio, USA 44106

Замкніть на хвилинку очі й подумайте, як **Ви** могли б тут допомогти!?

Докінчення: ТРИПІЛЬСЬКА І КУКУТЕНСЬКА...

маємо праісторії України в англійській мові хоч би й для українських молодих ґенерацій в англомовному світі (а гроші на цю ціль ще можна би одержати від української патріотичної спільноти).

Сьогодні вже є молоді археологи при американських університетах з відповідним знанням англійської та української мови й переклад (Археології України) чи його провірку могли б зробити. Треба лише почуття обов'язку, відповідного організаційного підходу та бажання оцінити належно праісторію України, як поважну частину української науки, щоб не залишитись позаду культурних народів світу...

ВІД'ЇЗД

ІГОР РИМАРУК

Я від'їжджав і оком астролога
допитувався в зір — яка дорога
мене провадить у майбутні дні.

Микола Зеров

Зорі дрібні одійшли — як суниці:
птах доклював, що не визбирав люд.
Ні вечорниці ані власяниці
в коло щасливців
не впишуть приблуд.

Час вирушати, о лицарство вперте,
пристрасті наші були замалі,
наша сторінка дочитана — verte:
"Ми — не поети.
Поети — в землі".

Попри такі пасторальні гуральні,
повз гробівці, на яких не клялись,
ми від'їжджаєм —
а знаки астральні
чвиркають, як чиряки, з-під коліс.

Звісно, вернутися нас не просили,
звісно, не зорями звертана путь, —
дай же, Стерниче, ти кожному сили
жінку в ранковому місті
забудь —

жінку, що вчула
на березі Лети
наших дітей ненароджених крок...
А з-під землі повиходять поети —
знову дорогу спитають в зірок.

Та не в суничних:
доволі їм тліти, —
в тих, що злетіли з пекельних багать
і над рікою і містом, як діти —
голі, прозорі, в мурашках — тремтять.

ЛИСТУВАННЯ

Лондон, Канада, 24 лютого, 1989 р.
До Хвальної адміністрації журналу "Наше Життя",
Нью Йорк

Шановна Пані!

Пересилаю в прилозі чек на 15.00 дол., віднову передплати на Ваш цінний журнал на 1989 рік. Завжди нетерпеливо дожидаємо появи нового числа і ніколи не розчаровуємося! Матеріял цінний і цікавий, оформлення особливо дбайливе. Бажаємо багато дальших успіхів, з Божою поміччю, і на цей рік і на весь вік!

З пошаною

Л.Х. Щур

С.Н.

ПРАЗНИК З ПРИГОДАМИ

Ще тиждень до празнику а на приходстві вже кипить робота. Пан Петро кінчає малювати їдальню (вітальня вже готова). Але як! На кремовім тлі, вгорі вінок з прерізних квітів ручно мальований, і ні один мотив не повторений. Я сиділа не раз і рахувала кілько родів квітів у тім вінку, та все губила рахунок. То було щось неповторне! Тепер треба воскувати підлоги. Тяжка робота, а то все випадає на мене. Твердим куском правдивого воску натирати дошки, а потім щітками натерти їх до полиску. І чомусь то припало на мою долю! Зі щітками на ногах танцюю "шіммі", а в ухах дзвенить вальсик і в мріях Олесь провадить мене елеґантно довкола рожевих стін...

За вікнами зеленіє сад, трава присипана ніжними пелюстками відцвітаючих яблунь. Із під рожевої верстви стримлять вусики трави на невистругання доріжках. Роботи на цілий день, бо стежинок багато. Звичайно, по празниковім обіді гості люблять пройтися між квітами, посидіти на лавці в тіні бузку і пахучого жасмину. Треба прополоти грядочки з квітами. Чорні пронизливі очі судді Філька із сусідного містечка вміють всюди заглянути. А його город в ідеальнім порядку, мабуть так як і його судові акти! Однак ті очі вміють так гарно кокетувати підростаючу панночку, що навіть старомодні вільгельмівські вуса не відстрашують їх від нього а навпаки провокують на щиру розмову. Добре що широка стяжка синіх ірисів довкола газону ще не відцвіла. В кутку городу побіч старого хреста щойно розквітають високі акації. Там захована моя земляна лавочка обложена морогом, "мій куток". Як приїде Андрійко (одинокий товариш пластун в околиці) в тім затишку закінчимо обговорювати наші пляни про найновішу програму — ідею "селопласту". — Добре що я маю роботу в городі, (Богу дякувати за погоду) бо в хаті гармідер. Прасують і завішують свіжі фіранки, ладять скатерті, розставляють столи. В кухні обняла команду пані Шидловська, куховарка з міста. П'є пахучу каву і розказує мамі свіжі новини. Скоро по хаті і подвірї розійдуться пахощі празникового печива і страв!

Сестра Іванка викликала мене з городу: "Ходи! Старий Піх приніс мамі рибу. "Виманти" в нього човен. Завтра приїжджає д-р Д. Знаєш як він любить лодкуватися. Та не тільки він! Не всюди є така чарівна ріка, як у нас. Біжи. Ти все вмієш дати собі з ним раду".

Не я, а мама дала собі з ним раду. Винесла щось доброго з комори, і ми могли користати цілий тиждень з його "крипи".

Напередодні празника св. Івана почали з'являтися гості. Фірман Іван привіз із залізничого перестанку професора зі Львова з красунею дочкою, нашою та Павлуся бувшого інструктора товаришкою. Трохи пізніше надійшов, як звичайно, пішки д-р Д. Ц.К. офіцер і поручник У.Г.А. любив мандрувати приспівуючи собі похоронний марш Бетховена. Не встиг він випити свого квашеного молока, як з парадою в'їхав верхи на коні його брат Івась. Він працював в сусіднім селі книговодом в районовій молочарні Маслосоюзу. Ми з цікавістю обступили, не так його, як зграбного коника. Найшлися навіть охочі переїхатися верхи. Івась їхав без сідла, був стомлений і зник скоро в хаті, а "добровольці" по черзі об'їжджали велику еліпсу подвір'я. Змучений коник не протестував, а покірно легким повільним кроком парадував перед громадкою глядачів. Я не могла побороти спокуси. Хоч ніколи не сиділа верхи на коні сама. Кажу сама, бо кілька років раніше був у нашій околиці на агрономічній практиці чудовий хлопець Отто, який пристав до українського товариства. Одного разу він повозив на своїм карім конику дівчат, залежно від віку і уроди, довше або коротше. Припало і мені тоді кількасот метрів прогулянки під зоряним небом. Чудове почуття руху лишилося гарним спомином і виглядало таким легким. ... Хтось підставив мені коліно, я сіла на коня і звільна рушила. Та згодом темпо було мені заповільне, я цмокнула, поклепала коника по шиї, він скочив чвалом а я забула науку Юрчика Кучерявого, не вхопила його за гриву а підкинута до гори перелетіла через голову коника і опинилася на зеленій мураві. Коник став і здивовано дивився на мене. Я зірвалася на рівні ноги, щаслива, що не доїхала до великої калабані коло стодоли. Голосне "Ах" перемінилося в загальний сміх коли "публіка" побачила, що я ціла і неушкоджена. Фізично я була ціла, але моє самопочуття було скалічене невдачею, до самого вечора мене "натягали" і "підтягали". Не була ще тоді знана у нас психологія, що дітей треба виховувати в позитивнім дусі, а не підкреслювати їх невдачі.

Та в передпразниковім русі не було часу на душевні переживання. Мама: "Славуню, припильнуй щоби Ганя приготовила в шпихлірі постіль для панів, приладь стіл до підвечірку, скоро будуть готові пиріжки, треба занести велику тацу в город тарокістам..." Тато дає мені пачки туток і тютюн: "Не забудь набити папіросів для гостей, то все твоя робота...". Івась, відсвіжений дрімкою, пробує щастя у дівчат, всі йому подобаються, та не до всіх вільна дорога. За довгою русою косою Ґени підбігає слідом усміхнений Богдан. Іванка (аспірації на акторку!) з Павлусем на лавочці під вишнею обговорюють проблеми аматорського гуртка, чорнява Любця нерозлучна пара з Романом, а "фертична" Леся (кличуть її Лисичка) всі спроби Івасевого залицяння відбиває гострим дотепним язичком. Та затуркотів знов візок перед ґанком. Приїхали нові гості: кузен Стефан, якого здавна кличемо Штіф і маленька, гарненька як лялечка, Манюха. Івась повеселів і заходився забавляти нову гостю. Штіф став у великій пригоді. Він заступив "четвертого" у партії тарока і

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

звільнив д-ра, якого ми наіменували водним капітаном св. Іванської виправи на човні.

Великий кошик свіжо спечених пиріжків скоро спорожнів, молоде товариство вирушило на ріку. Шлюза співала свою одноманітну пісню, а під старими вільхами у шуварах чорніла "крипа". Знавці веслярства сідали перші, над тихою водою загомоніли молоді голоси. Іванка затягнула несміло "Тихо, тихо Дунай воду несе, а ще тихше дівча косу чеше...", до неї долучилося дзвінке меццо-сопрано Ґени і пісня підхоплена товариством поплила за човном... Я сиділа на перелазі, а невідлучний д-р Д. розказував про широкий Дніпро, красу Чорного Моря, маєстатичні сходи у пристані Одесси. На розбурханій воді хиталися, мов зорі, білі й жовті водяні лілеї, наче дивувалася чому ті непрохані гості вчинили такий гармідер.

Івась хотів конечно сідати в човен з Манюхою, але він великий, а вона маленька, як установити рівновагу? В пригоді став Жучок, наш песик. Він звик до човна і води!

Люба висіла з човна з наруччям пишних водяних квітів. Понеслося меланхолійне "Гей на Івана, гей на Купала", і ми кидали їх у воду замість вінків. Загачена шлюзою вода стояла майже нерухомо. Доля не хотіла зрадити своїх таємниць. Заворожені квіти не плили під хату "де живе милий"....

Ґена і Богдан не хотіли користати з нашої пристані, вирішили під'їхати аж до шлюзи. А там високий очерет вкрив берег, і тяжко було присунути човен близько до суші. Доктор підбіг, потягнув за перед човна, щоб підтягнути його на сухе, та, в очереті (чи може за окулярами) не побачив, що берег не плоский, човен перегнувся і розмріяна пара полетіла, як двоє галушок, у воду. Щастя що вже добре потемніло і старша ґенерація не спостерегла перемоклих "потопельників". Та ранком, оглядаючи суконку Ґени, мамуся довго воркотіла про "нарваних" молодих людей.

Ранком встав свіжий, пахучий, повний пташиного гомону. На приходстві заметушилося. Пастушок Гриць доставляє свіжих полін до ненаситної печі в кухні. В їдальні приготований стіл до сніданку старших достойних гостей. Молодь снідає на затіненій диким виноградом веранді. Запах пареної кави вертить у носі. Дивуюся, як можна міняти свіже гаряче молоко на гірку каву!

Загальна увага звернена того ранку на Ґену і Богдана: як себе почувають після несподіваної купелі? Івась, пристрасний курець шукає папіросок, а Манюха, пластунка, виголошує протинікотинову доповідь. Стежкою від річки, з рушником на шиї надійшов доктор. Як звичайно приніс із собою повно галасу. "Ґалянтно" поцілував Ґеню в ручку і перепросив за "аварію". "Йдіть удобрухайте маму, а я з Богданом готова на всякі пригоди"! Богдан засіяв від щастя. Штіф прийшов до сніданку з таємничою міною і сонником в руках. Математичний геній, рисує скомпліковані мотори (його студії — машино-будівельна техніка), а проте уважає щоб не стати ранком лівою ногою з ліжка, надслухує звідки скрегоче сорока накликуючи гостей, як не йде карта, обертається тричі з кріслом, не згадує вже війни з котами, щоб не переходили дороги, а розбите горнятко і розсипана сіль, то напевно злий знак! Високий майже на два метри поклав свою "лапу" мені на рамено і шепоче: "Швестерляйн (любив закидати з віденьска) — Швестерляйн (звертався так все до мене, бо не мав сестри, тільки шість братів) будь нині обережна і то дуже. Я мав дивні сни, і все крутилося довкола тебе. Болота і сніги, мурашки і оси, валки поїздів і кораблі на морі, та все з тобою Жучок. Заглядаю в сонник, та одно суперечить другому. Поїзди віщують далеку дорогу, сніги добру новину, але болото і оси — неприємності і прикрощі...." "Але там був Жучок, а песик то вірний приятель", закінчила я із сміхом його ворожбу. Авдиторія була розчарована. Наставились слухати сенсаційну сонну історію, а тут нічого конкретного, нічого цікавого.

На дзвінниці озвався з повагою великий дзвін, задзеленькали два менші. Товариство вирушило до церкви. Штіф докінчив снідання. Служба Божа відбувалася на дворі, престіл у відкритій каплиці біля церкви. Вірні у затінку під старими липами побожно зідхали і обмахувалися зеленими гілками від комах. Красномовний отець декан вийшов на підвищену проповідальницю, як тут у фіртці від городу появився Гриць: "паннунцю, ходіть скоро, панич Стефко кличуть". Ховаючись дискретно поза кущі я вийшла за церковну огорожу. "Хтось хорий, горить чи що? — Бджоли, рій вийшов, нема нікого паничеві помогти". Стефко з дротянкою на голові приставляв драбину до високої вишні, бджоли спокійно бриніли осідаючи на довгій галузці. Поки я приладила кропило, куриво, скриньку, відчинила вулик, галузка виглядала як грубий бронзовий рукав. "Поспішися, щоб нам не втекли — тримай куриво, я покроплю, подай скриньку і мітелку". Штіф легонько стряс "золотистий народ" у скриньку і обережно злазив з драбини. "Думаю, що матка з ними, гарний рій, шкода якби пропав". Рештки бджіл, якісь задні стежі крутилися довкола мене і раптом щось запекло мене коло ока. "Стефку, болить". — Він махнув головою в напрямі хати, а сам з повагою поніс свою здобич до нового вулика. Я прибігла з зойком до хати. Тітка витягнула жало, приклала зимні ножі і мокрі рушники, та поки скінчилася відправа в церкві очі підпухли, ніс почервонів, я нічого не бачила... Малі брати бігали із сміхом довкола мене: "Виглядаєш як гарбуз". Пропав мій празник! Заплакана, обкутана компресами сиділа я в дитячій кімнаті. Приїхали із сусіднього манастиря Отці Василіяни. Шкільний товариш тата О. Манько мусів усе перевірити, всіх нас дітей. "А деж матурантка?" — хтось запровадив його до мого кутика. Веселий дотепний, на кожну ситуацію мав відповідний жарт, сміючись заспівав: "І на носі ґульку має і на ніжну налягає..." Я розплакалась ще гірше. "Не журися, будуть очі кращі, до весілля загоїться" і погладив мене заспокійливо по голові. Гості з радістю віталися, дівчата розносили закуски, веселий гамір наповнив хату. Ніхто не мав часу для

Докінчення на ст. 23

З ТИХО-ОКЕАНСЬКИХ ЛИСТІВ.

Найбільш популярною в Австралії є ветеранська організація. Вона називається Ліґа Поворотців з Військової Служби; в ориґінальній мові Returned Servicemen League, або скорочено RSL. Членство в RSL дуже численне і доступне. Сюди належать ветерани всіх воєн, їхні діти, внуки, правнуки, всі члени родини, приятелі і сусіди. В членстві RSL є і українці-європейські еміґранти, які приїхали в Австралію після Другої світової війни. (Інших українців в Австралії нема, крім кількох українців канадського походження, які переселилися в Австралію, сподобавши собі клімат, та іміґрантських нащадків молодого покоління.) Членство в RSL індивідуальне. В Сиднеї українці сходяться що-четверга на вечерю і розвагу в Бонді RSL, що славиться знаменитим кухарем і багатством меню.

Домівки RSL стоять в кожній дільниці міста і в кожному селі. Кожна домівка споруджена довкола формального вестибюлю, де головна стіна виложена плитками з іменами тих, що полягли у війні. Розмір і оздоба споруди залежить від заможности місцевого членства. Бідніші домівки мають ресторан, картярню, більярд, електронічні гри і залю зі сценою. Заможніші домівки ще мають гімнастичні залі, басейни і теніс. Домівки відкриті сім днів у тижні від полудня до ночі. В суботи, неділі і свята по домівках відбуваються святкові програми, часто з участью відомих мистців. Домівки обслуговують, переважно, самі члени способом дижурів.

Членство RSL займається теж переведенням усіх суспільних програм корисних харитативним цілям. Скромно і наполегливо членство RSL тримається засад гуманности, чесности і відповідальности. Ціль цієї організації є служба суспільству у мирі й у війні.

У війнах далеко від дому полягло багато австралійських синів. Їхні тіла перевозили в Австралію для похорону вдома. Друга світова війна, не менше, як Галліполі у першій, була для австралійців травмою бо театр військових подій стояв на їхньому порозі і грозив інвазією. Японці атакували Дарвін і підкрадалися підводними човнами в сиднейський порт. Сиднейці в паніці попродавали свої приморські віллі, спорудили оборонні бункри на кручах над Тасманським морем і чекали найгіршого. З тихо-океанських фронтів звозили в Австралію військових полонених і інтернували їх в Каура близько Сиднею.

Аґрикультурне містечко Каура нараховує сьогодні понад 11,000 мешканців. Перші сюди прибули скотарі в 1830-их роках, потім осіли тут хлібороби. Містечко зареєстроване 1888 року. З того часу датується зв'язок Каури зі світом шляхом залізничної транспортації, пошти і телеграфу. На початку 1920-их років тут запровадили електрифікацію і телефон.

Каура відома тим, що в її окрузі стоїть церква, перша в Австралії побудована на захід від Синіх гір, що відмежовують східній беріг від пустинного континенту. Церкву збудували католики з імпортованого італійського мармуру в 1875 році і прикрасили її гарними вітражами.

Другий історичний пам'ятник в окрузі це Комерційний банк, перший в австралійській історії пограбований серед білого дня. Ця подія сталася в 1863 році.

Каура, однак, найбільш відома з табору полонених, яких тут було понад тисячу, переважно італійців і японців. Полонених водили на працю. Італійці, швидко погодившися з долею, виходили на працю без принуки. Японці на працю не виходили, вважаючи, мабуть, таку ролю негідною імператорських самураїв, тренованих в битві і самопосвяті, що вони і виявили спробою прорватися з табору раннім ранком 5-го серпня 1944 року.

На широкому полі за містом ще де-не-де бовваніють залишки розібраних бараків. При бічній дорозі, де був колись в'їзд до табору, стоїть стіжком пам'ятник зцементований з місцевого каміння і старий самітний евкаліпт. Евкаліпт колише рідку тінь на мідній таблиці на стіжку, де описана подія, подана дата і число полеглих японців: 231. Таблиця посічена кулями.

Це безлюдне роздоріжжя за містом оживає в неділі і в свята, коли австралійці з усіх усюд з'їжджаються сюди і привозять своїх дітей подивитися на стіжок і на великий австралійський пам'ятник в Каура, до якого належить і цей кам'яний стіжок.

Крім стіжка, до пам'ятника належить цвинтар на горі за містом. Тут в тіні евкаліптів і мімоз стоять рядами хрести з іменами австралійців полеглих у військовій службі. Цю секцію дбайливо утримує членство RSL. Діягонально від секції військових хрестів, попри дорогу, стоїть квадратом спільна могила японців постріляних під час прориву. В цьому квадраті теж дбайливо покошена трава, а на мідних табличках, що обрамовують квадрат, записані імена полеглих японців. Японською секцією заопікувалося членство RSL після закінчення війни.

З вдячности за службу, японська амбасада в порозумінні і співпраці з місцевою адміністрацією засадила величезний японський парк на пустирях між містом і стіжком. При вході в парк висить при брамі мосяжний дзвін. Під дотиком дерев'яної довбні дзвін гуде густо і протяжно, взиваючи увагу Всевиш-

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

АЛЕРҐІЯ

Міра Гармаш

Олена пробудилася серед ночі. Здаля доносилися далекі грохоти грому. Надходила буря. "Відлуння далекого грому — добра назва для збірки поезій або краще, роману" — подумала вона. Не дивилася котра година. Вона вже деякий час будиться біля третьої-четвертої ранку. Не грім збудив її, а зовсім прозаїчна причина: свербіння рук. Якась алерґія. Але від чого? Їй здавалося, що це від помаранч. Потім, що від цибулі, часнику. Виключала їх із своїх харчів. Алерґія незалежно від того то щезала, то появлялася. Перепробувала вже Бог зна що. Нераз зумисне їла те, що мало б їй пошкодити, а воно не шкодило. Піти до лікаря? Таж там дадуть їй яких шістдесят застриків, а вислід буде: "У вас алерґія до ратиць тапіра, кори евкаліпта, шерсти панди". Краще так, як вона випробовувала. Встала, намастила руки цинковою мастю. Це, правда, усування симптомів, не причини, але ж хто знає причину? Перестало свербіти, заснула.

Приснилося, що приїхала додому. До того дому, що вже домом не є. "Бо я дома і тут, бо я дома і там, і не дома ні там, ані тут". Ось вона у своїм місті стоїть перед будинком, з якого вийшла у сніги 1944 року, щоб ніколи не вернутися. Перед домом на горбі — старезна липа. Ще більша як тоді. Колись дітьми Олена з братом і сестрою ледве могли її обняти. А тепер? Біля липи ґурток людей говорить російською мовою. Защеміла душа: "Скільки їх тут, цих зайд?" А липа шелестить, наче каже: "Я вже неодно пережила, неодно бачила, переживу й це". Олена ввійшла в будинок. Якже все змінилося! Сходи поламані, скрізь повно диму цигарок. Хоче віднайти своє колишнє мешкання, а його нема. Це вже не житловий будинок, а якийсь заїзд. Боже, Боже, яка неохайність! Он сидять якісь типи, п'ють горілку, курять. Олена ходить по поверхах угору і вниз та думає: "Правду писав Золя: 'Не відвідуй місць свого дитинства, бо розчаруєшся'". Раптом назустріч їй іде якась жінка, одягнена зовсім як за передвоєнних часів, вона наче пізнає Олену й каже: "Ви можете тут повечеряти й переночувати, як маєте атестат". "Атестат — дивується Олена — на нічліг? Що це значить?" Тоді здає собі справу, що не має ніяких документів, ні грошей. Де ж буде ночувати? Докучає голод. Їла ще як уранці. Блудить закуреними коридорами, не знаючи, що робити. І раптом — очам не вірить. В одній кімнатці при столику сидить її ... мама. Мама тут? Що ж вона тут робить? Ми ж разом виїхали. Вона давно померла. Та ні, це мама. Така як тоді, тільки блідіша. — Мамо! Оленко! — впадають собі в обійми. Мама починає голосити: "Ой, ой, ой!" "Тихше, мамо, люди зглядаються, нащо того?" В тому моменті мама круто повертається й відходить. Олена біжить за нею, але вона щезла поміж людьми. Яке почуття утрати! Яка розгубленість! Що робити? Що робити? І Олена пробуджується. Цим разом таки від бурі. Б'ють громи, небо протинають спалахи блискавиць. Подушка мокра від сліз. Це Олена плакала крізь сон. Уперше за яких п'ятнадцять літ. Здавалося, відколи помер її брат Микольцьо, закостеніла. Ані плакала, ані сміялася. Він був останнім з її рідних. Батьки померли давно. Потім повдовіла й померла сестра. А тоді він, її улюблений брат. Обоє молодші за неї, обоє бездітні. Микола був одружений з німкенею й по його смерті вона вернулася до свого містечка в Баварії. Там вийшла заміж удруге. Має донечку, часом пише, посилає знимки. Це все, що лишилося з великої колись сім'ї. Тепер Олена сама, живе в старечім домі. Така іронія: вона, найстарша, пережила молодшу сестру й брата. Не вийшла заміж. Її Ярему, синьоокого, струнного, забрали большевики й слід за ним пропав тоді в сороковім... І знову це прикре почуття утрати й безнадії. Жаль за Яремою, за братом, за сестрою Марійкою, за батьками, головно за мамою. І ... жаль до мами. Бо мама ніколи не була справжньою матір'ю. Мама все скидала на бабуню. Сама лежала на канапі з книжкою або малювала. Дітьми не дуже цікавилася. Олени особливо не любила. Може тому, що Олена "зіпсувала" їй мистецьку кар'єру, народившися.

Олена проплакала до ранку. Алерґія у неї щезла. Вона догадалася: це було психосоматичне явище.

нього до паломника, що шукає рівноваги у шепоті струмків, на тихому ставі з лілеями, в тінистих альтанах з пахучого дерева.

В парку стоїть японський павільйон для чайних церемоній, гончарня для виробу тонкої порцеляни та павільйон японського мистецтва й ремесла при брамі. У цьому павільйоні виставлені багаті колекції картин японських мистців, японської графіки і шовкодруків, модерної та традиційної скульптури і порцеляни, багата колекція японських ляльок, розкішне весільне кімоно з ручно-тканого брокату зі взорами колісниць і журавлів, що означають в японській символіці довге і щасливе життя. Коси паперових журавлів звисають по стіні при виході. Ці коси виплела дівоча дружина в дорозі з Японії на турнір кошиківки в Австралії. "Senba Zuru" (тисяча журавлів) виписаний на стіні їхній привіт. Кажуть, що у війні, коли хлопці пішли на фронт, кожна японська дівчина шукала по святинях віруючих спроможних помогти їй сплести тисячу журавлів, щоб запевнити щасливе повернення коханого з війни.

Всі експонати в мистецькому павільйоні подаровані окремими японськими фірмами, трестами, електрівнями, професійними спілками, студентськими та товариськими клюбами і приватними людьми на знак миру і приязні. Дерев'яний цебер для церемоніяльного ритуалу в честь полеглих воїнів подарувала японська спілка ветеранів-інвалідів. "Senba Zuru" RSL!

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

VOL. XLVI JUNE 1989 Editor: Marta Baczynsky

IHOR SONEVYTSKY

THE HISTORY OF THE MELODY FOR "ZAPOVIT'"

The steps which led to the composition of the melody for Taras Shevchenko's "Zapovit'" (Testament) are part of Ukrainian folk history.

In 1870 in Poltava, composer P.A. Szczurovsky taught a series of courses on music theory. One of the students was Hordij Hladkyj, an enthusiast of song. Prior to the beginning of this particular course, he had composed music to Shevchenko's "Kobzar." For the course, Hladkyj presented his musical composition of "Zapovit" as a study in the subject of harmony. Szczurovsky looked at the work, made corrections and improvements, but did not take it seriously. Except for Hladkyj's friends who loved to sing it, the composition was considered a school exercise.

However, as time went on, this musical rendition of "Zapovit" became more and more popular and was introduced in Kiev as well as other cities in Ukraine by Hladkyj's friends. Two years later the work was printed in Poltava which further enhanced its popularity.

At the end of the 19th century, "Zapovit", the song, became most loved by the Ukrainian people. Many times it was sung as the national anthem. As an example, at the ceremonies proclaiming Ukraine' s independence, the people sang "Zapovit" right after the national anthem.

Hordij Hladkyj also composed melodies to several other songs from "Kobzar" which were written for choral groups.

It is indeed a strange fate of the author of the world-wide famous and beloved melody of Shevchenko's "Zapovit." More than 100 years have passed since he produced this composition, yet his name appeared only once in a lithograph depicting Markevych's bookstore (and shortened at that), and then disappeared.

Neither former nor contemporary composers ever mentioned Hladkyj's name when reworking "Zapovit" with his melody. It was missing from concert bills, from all occasions where the work was performed. No one knew anything about the individual whose melody became part of the eternal "Zapovit" of Taras Shevchenko.

Only recently Ukrainian musical scholars began to research data about Hladkyj, to bring his name to light and honor the man who contributed such a treasure to our cultural heritage.

Hladkyj's "Zapovit" is a national song, a song of the people. It was used as the basis for numerous versions of choral, orchestral, symphonic or operatic compositions. In the first two decades of the 20th century, Ukrainian composers produced a variety of composition arrangement of the song, mainly for choral groups. Most popular among performers as well as audiences were the composition arrangements of the song by Kyrylo Stecenko and Levko Revucky. These are outstanding because of the superb craftsmanship in the choral composition, skillful distribution of voice parts and uncomplicated arrangement.

E. Jucevych wrote an arrangement of this melody for the symphonic band and V. Shevchenko for folk instruments.

Hladkyj's melody to "Zapovit" was used in the following original works dedicated to the Bard, Taras Shevchenko — K. Dankevych, in the symphonic poem "Taras Shevchenko," B. Latoshynsky, in the music for the film "Taras Shevchenko." The Russian composer D. Kabalevsky used the melody in the film "Shors". S. Prokofjev, of Ukrainian ancestry, used the basic spirit of the melody in his opera "Semen Kotko", but created an original choral composition around it.

Particularly noteworthy is the composition of "Zapovit" by B. Latoshynsky for chorus and symphony orchestra. Here Hladkyj's melody forms the basis for the development of a dramatically vocal symphonic work.

A symphonic interpretation of Hladkyj's melody is in the symphonic poem "Zapovit" by R. Glier.

From 1861 to 1961 it must be noted that close to 20 composers utilized Hladkyj's melody to "Zapovit" in their works.

Loose translation from Ukrainian text written by Ihor Sonevytsky

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Нью Йорк, Н.Й. США.

PARTICIPATION IS THE KEY

As a member of the Ukrainian National Women's League of America, I feel that a women of Ukrainian ancestry who does not speak Ukrainian can still be an active member of the organization and participate fully in her Branch.

Most of the UNWLA Branches conduct their meetings in Ukrainian, but English speaking members such as myself can have an input, because I do understand the Ukrainian conversation. The main issue here is to get involved with the different committees and the functions they perform. Choose one you would enjoy working with. Language need not be a barrier toward that end.

As president of the UNWLA's Branch #108 I see the interaction between English speaking and Ukrainian speaking members, and find it very beneficial. The ties of my family in Ukraine, the Ukrainian culture and traditions are important in my life and much of it is extended to my participation in Branch 108.

Very little knowledge of the Ukrainian language should not discourage a woman of Ukrainian background from joining UNWLA. The English speaking member of the organization and the Ukrainian speaking member need each other and both can be of tremendous value to the Ukrainian community. Don't let the lack of the knowledge of Ukrainian language form divisions in our organization. There are many women who don't speak Ukrainian but love the culture and traditions of their ancestors.

A woman who speaks only English can have a voice in any Branch. If her cotribution of ideas is genuine and constructive, everyone will listen. There are many aspects of our organization that are stimulating and rewarding to pursue. For example, the magazine "OUR LIFE" has an English section, which welcomes articles. Other inviting fields of interest within Branches are: nursery schools, culture, membership, scholarship, special events, museum, sunshine and press.

The various committees dealing with the above mentioned subjects in every Branch sure can use English speaking individuals. There are many different projects created by Branches as well as the Central Headquarters which can entice any member to participation.

Keep in mind that you should have realistic goals to attain. Fear and aprehension can make you hesitate in joining a committee in the Branch. A member also has the choice to join any Branch in the League where she feels most comfortable. Getting absorbed and feeling confident are key factors.

The UNWLA is an organization for all women of Ukrainian heritage.

MARY ANNE MEKOSH
PRESIDENT, BRANCH #108

Докінчення: ПРАЗНИК З ПРИГОДАМИ

мене. Прибігали на хвилину і зникали зачиняючи щільно двері за собою. Сиджу сама. Мов крізь імлу бачу, як хитаються гілки каштана. Зашаруділи крісла, задзвеніло столове накриття. Гості засіли до обіду, час до часу доносився веселий сміх. А я сама! Хтось приніс мені запашного паштетика, але мене покинув навіть апетит.

В широкім коридорі, який відділяв їдальню, почувся домінуючий голос д-ра: "Щось такого! — де вона?" Двері рвучко скрипнули і мов полонинський вітер вдерся до мого кутика. "Де та поранена особа? Ах ти пластунко! Встид, ганьба рюмсати в куточку. А хто то вчера виспівував "ніщо нам лихо, ні пригоди" — Енергійним рухом поправив перев'язку на очах, лишивши малий куток менше запухлого ока, взяв енергійно під руку та випровадив на город. Я мимохіть давала себе провадити його сильній постаті, слухала про фронтові випадки супроти яких моя пригода була мов зернина піску на пустині, з приємністю вбирала в себе тепло сонця і тепло відданої приязні та зрілого співчуття старого вояка до дорастаючого "дівчатиська". Сон Штіфа починав сповнятися. Жало маленької бджілки вкололо мене не тільки в око, але ще глибше в душу.

Я найшла вірного приятеля і сопутника на довге, сповнене пригод і подорожей далеких (навіть кораблем до Нового світу) життя!

ЗОЛОТІ ДУМКИ

СЛІДИ НА ПІСКУ

Снилось мені, що я помер.

Господь і я ішли разом, залишаючи дві пари слідів на піску. Далеко на обрії я побачив перлові ворота неба.

Я ще раз поглянув назад, щоб пригадати собі усі кроки, які я зробив продовж мого життя.

Позаду я бачив на гладкій дорозі дві пари слідів на піску, але там де дорога була стрімка та важка до переходу — була тільки одна пара слідів.

Я запитав Господа: "Боже, я вірив, що Ти завжди будеш іти поруч мене у важких чи легких хвилинах. Але в часі важкої дороги я бачу тільки одну пару слідів, чому?"

Господь відповів: "Моя дитино, я був завжди з тобою під час твоєї мандрівки, але через найбільш небезпечні і важкі стежки я тебе переносив".

З англійського переклала Х.Н.

Просимо присилати до "Нашого Життя" статті, дописи, посмертні згадки і т.п. призначені виключно для нашого журналу, а не копії матеріялів, які рівночасно висилаєте до інших часописів чи журналів.

наше харчування

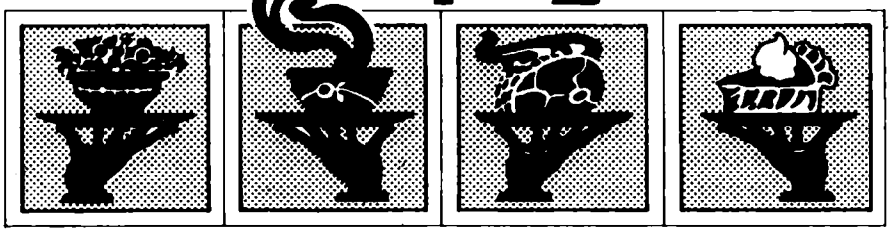

ХРИСТИНА НАВРОЦЬКА

Хоча в Америці немає спеціяльного сезону на овочі і навіть на деякі ягоди, але все ж таки літньою порою є їх більше і коштують менше. Подаємо декілька приписів на відсвіжуючі десерти з овочів та ягід.

ГРУШКИ З МОРЕЛЕВОЮ СКЛИЦЕЮ

2 фунти зелених грушок (6-8)
4 горнятка цукру
2 горнятка води
1 ложечка ванільового екстракту
1 12-унц. слоїк варення з морелі (apricot butter)

Обрати грушки, залишаючи їх в цілості з хвостиком. В ринці змішати цукор з водою і гріти на легкому вогні, щоби цукор розпустився. Від закипіння варити 10 хвилин. Додати ванілю і грушки і варити щоби "моргало" (simmer) 40 хвилин. Грушки повинні бути доволі м'які. Вийняти грушки дірковаою ложкою на паперовий рушник.

В малій ринці пригріти морелеве варення, мішаючи, щоби стопилося. Хай кипить 1 хвилину. Вживаючи пензель до тіста, помастити грушки варенням. Уложити на гарний посуд і вкласти до холодильника на кілька годин перед поданням.

Можна поливати "шодом".

ШОДО НА ШВИДКО

1 мала коробка ванільового пуддінґу (instant)
1 ложечка ванільового екстракту
1/2 горнятка вершків (heavy cream)

Приготовити пуддінґ вживаючи 1/2 горнятка **більше** молока. Додати ванілю і застудити. Перед подаванням вбити вершки і змішати з пуддінґом.

КРЕМ З БРОСКВИН (PEACH) на 6 осіб

1 конверт желятини без смаку
1 1/2 горнятка пюре з бросквин (треба 2 1/2 горнятка нарізаних бросквин)
2 ложки соку з цитрини
2/3 горнятка цукру
1 ложечка шкурки з помаранчі
1/2 ложечки миґдалевого екстракту
1 горнятко вершків

До прибрання:
поцукровані частинки бросквин

Розпустити желятину в 1/4 горнятка зимної води, вставивши горнятко в гарячу воду. Зробити пюре з бросквин в електричному змішувачі (blender). В мисці змішати пюре з желятиною і 4-ма наступними складниками. Застудити, щоби плин почав густішати. Тоді вбити електричною мішалкою і додати вбиті вершки.

Влити до форми і вставити до холодильника на ніч. Перед поданням перекинути на полумисок і прибрати поцукрованими частинками бросквин.

ПОЛУНИЦІ З МОРОЗИВОМ на 8 осіб

1 кварта полуниць (Strawberry)
1/2 горнятка цукру
1/3 горнятка лікеру (amaretto, grand marnier або cointreau)
2 горнятка (pint) **ванільового морозива**
1 горнятко вершків
1/2 ложечки миґдалевого екстракту

Помити і очистити полуниці, вкласти до великої миски, посипати цукром і скропити лікером. Легко потрясти і вкласт на 1 годину до холодильника. Морозиво дати до **холодильника** на одну годину перед вживанням. В тому часі полуниці кілька разів легко потрясати. Вбити вершки, до яких додати мигдалевий екстракт. Легко змішати розморожене морозиво, вершки і полуниці. Подавати одразу!

ПОЛУНИЦІ З КРЕМОМ на 6 осіб

1 кварта полуниць
1 3-унц. коробка, кімнатної температури, вершкового сира (cream cheese)
1/2 горнятка вершків
цукрова мучка
1/2 ложечки ванільового екстракту

В малій мисці збити сир, щоби був пухкий, додати вершки, 2 ложки цукрової мучки і ванільовий екстракт і добре вбити електричною мішалкою. Наложити до гарного посуду, очищені полуниці подати в другому посуді. Цей крем можна вживати до інших ягід, як черниці чи ожини.

ШУМ З ЧЕРНИЦЬ (BLUEBERRIES) на 6 осіб

1 конверт желятини без смаку
1 1/4 горнятка води
2 горнятка свіжих черниць
1/2 горнятка цукру
1 ложка цитринового соку
1 білок

Намочити желятину в 1/4 горнятка води.

1 горнятко черниць всипати до ринки з 1/2 горнятка води. Накрити і варити 3-5 хвилин, щоби шкурка потріскала. Зняти з вогня і перетерти через сито. Повинно бути 3/4 горнятка. Вмішати розпущену желятину, цукор, цитриновий сік і решту води (1/2 горн.) Застудити щоби почало густішати. Тоді додати білок (невбитий) і вбивати електричною мішалкою, щоби було як піна. Всипати решту черниць, замішати і застудити в холодильнику на ніч.

Подавати в поодиноких широких чарках і зверху наложити трошки вбитих вершків (додатково).

ПІНКОВИЙ КОРЖ З ОВОЧАМИ

3 білка
1/4 ложечки "cream of tartar"
1/2 ложечки солі
3/4 горнятка цукру
2 горнятка (pint) **ванільового морозива**
1 горнятко полуниць
1 горнятко черниць
2 горнятка нарізаного свіжого ананасу або нарізаних бросквин

Намастити маслом круглу на 10 інчів в промірі форму на корж (pie) .

У великій мисці вбити білка з "cream of tartar" і сіллю додавати по 2 ложки цукру і вбивати, щоби піна була густа.

Піч нагріти до 275°. Накласти рівно 3/4 піни на намащену форму, а решту накласти на 1 інч ширини довкруги на береги. До того можна вживати т.зв. "pastry bag".

Пекти 1 годину. Вистудити.

Подаючи накласти рівно морозиво і на це по середині гарно уложити полуниці, а доккруги на переміну черниці і ананас (pineapple) або бросквини.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

ДОПИСИ

СВІТЛИЧКА 33-ГО ВІДДІЛУ СУА, КЛІВЛЕНД

Діти у садочку 33-го Відділу СУА, Парма, Огайо.
Children of the Pre-school run by Branch #33, Parma, Ohio.

Світличка при 33-му Відділі СУА існує від 1953-го року. Це перша світличка в мережі СУА в США. Засновано світличку заходами тодішньої голови відділу Евгенії Дубас. Першими вчительками були Ліна Камінська і Ярослава Данилевич. Опісля вели світличку Олександра Ковальська, Люба Козбур, Стефанія Демчук, Євгенія Фандерис, Марія Олексин, (незабутня "бабця", що довший час була душею садочка) Віра Квіт, Марія Антонів, Мирослава Футей, Галя Яцишин, Оленка Топорович, Оля Кость, і Мирося Лобур. Довгі роки опікувалася світличкою Зеня Ярош. Світличку ведено і досі ведеться в суботи. Учительки користувалися виховними матеріялами Централі. Число дітей в світличці коливалося між 38-18. В програмі світлички були завжди: гостина св. Миколая, участь у святах "Рідної Школи", День Матері, дитяча костюмова забава.

В останніх роках провадить світличку вже вдруге Марія Антонів. За нею вже 12 років ведення цієї світлички. Вона має вроджений педагогічний хист, скріплений пластовими вишколами і материнською інтуіцією. Марія Антонів добре розуміє дитячу психіку і має добрий підхід до дітвори. Вона розказує мені про свою працю в світличці. Зауважує, що останніми роками молоді батьки стараються навчити дітей краще української мови і діти добре розмовляють двома мовами, хоча деякі з них є з мішаних подруж.

День в світличці починається молитвою за Україну і коротенькою пісенькою до Матері Божої. Слідують ріжно-

Світличка 33-го Відділу СУА, Парма, Огайо. Гостина св. Миколая. Стоять справа на задному пляні: виховна референтка — Оленка Тарнавська, учителька — Марія Антонів, помічниця учительки — Галя Гамуляк.
Pre-school run by Branch #33, Parma, Ohio. Visit of St. Nicholas. Standing fr. r.: educational secretary - Olenka Tarnavsky, teacher - Maria Antoniv, teachers aid - Hala Hamulak.

родні заняття: коротенькі гутірки, забави, казочки. Діти малюють, співають пісеньки, вчаться коротеньких віршиків, і в цей спосіб проходить навчання в забаві. Така програма виповнює день в садочку. Діти зацікавлені різноманітністю програми, яка збагачує їх світогляд. Діти дуже радо виконують якусь маленьку робітку, якою можуть похвалитися перед батьками вдома.

Найуспішнішою імпрезою в садочку 33-го Відділу є гостина св. Миколая. Пан Петро Шокалюк — це наш незаступимий св. Миколай. Він вміє нав'язати з кожною дитиною розмову і залишає в дітей незабутній спомин з його гостини. Після зустрічі зі св. Миколаєм діти вже відважніше ступають на сцену на "Різдношкільній Ялинці". На Святі Матері, яке є рівночасно закінченням року в світличці, діти пописуються перед батьками цим, що навчилися в світличці, а матерям дарують квіти.

За 35 років існування світлички через неї перейшло приблизно 900 дітей, з яких майже всі вчилися пізніше в школі українознавства "Рідної Школи".

Марта Сидір
прес. референтка 33-го Відділу

СВІТЛИЧКА 12-ГО ВІДДІЛУ СУА ІМ. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ В КЛІВЛЕНДІ, ОГАЙО.

Світличка 12-го Відділу СУА, Клівленд, Огайо. Різдвяна програма 1988 р. Зліва: 1-ий ряд, сидять: Ляриса Пащин, Тамара Сопка, Аня Лендел, Діяна Какс.
2-ий ряд, сидять: Христина Сейнц, Христина Пащин, Таня Гаврилів, Юля Ванкевич, Стефця Маланчук, Андрея Комінчак.
3-ій ряд: Андрій Бурдяк, Орест Сопка, Андрій Глабше, Тарас Кулик, Стефан Баслядинський, Михась Ліві, Тарас Гованець, (нема Арети Гарабач).
Учительки зліва: Ірена Міґелич, Оксана Баслядинська.
Pre-school run by Branch #12, Cleveland, Ohio. Christmas show held in 1988. Fr. l: teachers - Irena Migelych, Oksana Basladynsky.

Членки 12-го Відділу в Клівленді в 1973 р. заснували світличку для дітей українського походження дошкільного віку. Більшість дітей володіють українською мовою. Основною метою світлички є зберегти мову та прищепити дітям любов до народних традицій.

Світличка діє безперервно від 1973 року. Учительками були: Оленка Топорович, Таня Космос, Ліса Пащин, Марія Мельник, Люба Рожа, Ірена Демчук, Таня Синенька, Орися Цибик, Дарія Федорів, Ірена Миґелич, Оксана Баслядинська. Заняття відбуваються три рази в тиждень при Катедрі св. Йосафата в Пармі. Праця з дітьми є різносторонньою, включає молитву, спів, казки, вірші, ручні роботи: малювання, витинання, самостійні гри, вивчення азбуки і чисел. В кінці навчального року діти одержують свідоцтва.

В травні діти світлички були запрошені виступити на Весняній дитячій забаві, яку влаштував 8-ий Відділ в Клівленді. В грудні 1988-го р. відбувся різдвяний концерт, на якому був присутній Владика Роберт Москаль. Діти співали, танцювали, читали вірші, колядували. Після виступу діти одержали дарунки.

В 1988 р. Відділ постановив відновити світличку. Кредитова Кооператива Самопоміч в Пармі подарувала новий килим, 33-ій Відділ нові забавки, а батьки дітей придбали різні речі, щоб прибрати кімнату. Учительки О. Баслядинська та І. Міґелич намалювали нову азбуку, яка висить довкола цілої кімнати. Світличка має привабливий веселий вигляд, створена і проваджена дбайливими руками дає можливість дітям бавитись і вчитись в українському середовищі.

Олена Баслядинська

Просимо при пожертвах на різні цілі, некрологах, дописах, підписах під світлини подавати прізвища ЧІТКО, ДРУКОВАНИМ ШРИФТОМ. При пожертвах і підписах конечно по-українському.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

КОНКУРС ПИСАНОК 88-ГО ВІДДІЛУ

Першою імпрезою новоствореного 88-го Відділу СУА ім. княгині Ольги у Філядельфії був Конкурс писанок для дітей у віці від 4 до 17 років. Конкурс відбувся 11-го березня 1989 р. у зв'язку з виставкою писанок Тані Осадци і Аки Перейми у Мапо.

В день конкурсу діти зібралися зі своїми писанками в домівці Союзу Українок, яка знаходиться в Українському Освітньо-Культурному Центрі. Всі експонати були оцінені нашими мисткинями Осадцою і Переймою, і нагороди були виставлені дітям ріжного віку.

Діти від 4-6 віку, які брали участь: Андрійко Кужла, Адя Шинбель, Адріяна Кострицька, Уляна Луців, Наталка Кужла, Дам'янчик Шинбель, Соня Ґатто. З цієї групи нагороди одержали слідуючі діти: **І нагорода —** Адя Шинбель, **ІІ нагорода** — Адріянна Кострицька, **ІІІ нагорода** — Наталка Кужла. Друга група: Андрій Керницький, Дора Пастушок, Петро Кіндрачук, Юрій Літинський, Андрій Циган, Наталя Циган, Андрійко Чайківський, Анна Вовк, Стефан Ревуцький, Андрійко Луців, Дмитрик Луців, Доріян Коженьовський, Роман Прокопович, Ірена Прокопович, Оленка Домбчевська, Марко Калита, Валя Катрук. **І-ша нагорода** — Юрій Літинський, **ІІ-га нагорода** — Андрій Циган, **ІІІ-тя нагорода** — Анна Вовк. Вік 11-13 Марко Микатюк — І-ша нагорода, Марко Коморовський — ІІ-га нагорода, вік 14-17 Надійка Данилів — І-ша нагорода.

Голова Відділу, Роксоляна Луців, вручила всім дітям посвідки, а писанки були виставлені у Центрі. Надіємося, що на другий рік ще більша кількість дітей візьме участь в цьому Конкурсі. Новозапочаткований конкурс писанок для дітей є цінною імпрезою, бо він не лише розвиває мистецьке зацікавлення у дітей, але і плекає любов до українського народного мистецтва.

Конкурс писання писанок 88-го Відділу СУА. Зліва: Ака Перейма і Таня Осадца.
Pysanky painting contest sponsored by Branch #88.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

3 лютого, 1989 р.

Шановна Редакціє журналу "Наше Життя"!

Висилаю передплату за журнал в сумі 15.00 дол. (ам.). Це дуже цінний журнал і гарно редаґований. Є багато знимок і звітів з праці Відділів. Ми знаємо, скільки праці вкладають жінки у приготування кожного примірника. Однак дещо бракує. А саме: порад у вихованню дітей, про небезпеку які чекають неприготованих дітей. Заникає образ матері, батька а лишається "sex". Жахливі фільми, аборти. Мені здається, що про ці справи треба писати. Так само про тяжкі обов'язки матерів в Україні, русифікацію, занепад моралі, "драґи", а головно страшне п'янство.

Так само треба про це писати до різних часописів англійських, говорити про це на сходинах, читати відповідну літературу.

Багато є способів, українські бібліотеки і інше. Вибачте, що роблю ці завваги, але це справи дуже важні, пекучі.

Остаюсь з поважаням

Стефанія Фесяк

ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ

1. Терта булка добре триматиметься на котлетах, рибі і т.п., якщо перед смаженням покласти її принаймні на годину до холодильника.

2. Подряпання на шклі можна усунути легко пастою до зубів (Взяти на шматочку і потерти кілька разів).

3. Електризованння одягу (Статік Елєктрисіти) матеріялів поліестер і найльонів (в білизні, суконках і т.п.) можна усунути, даючи до полоскання 1/2 горнятка оцту. Він добрий також до усунення решток мила.

Подала Віра Кушнір

ДРУКАРСЬКІ ЧОРТИКИ

В підписі до вишивки на обкладинці числа за квітень пропущено в українському тексті число синіх ниток DMC 797.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ"

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Стефана Заплатинського,** мужа членки 68-го Відділу Марії Заплатинської, висилаємо 50.00 дол. на Пресовий Фонд "Н.Ж.". В тому: **Я. Будзяк** — 20.00 дол., **Ю. Войтович** — 10.00 дол., **А. Кров, І. Пилипишин, Н. Возняк, Є. Бешко** — по 5.00 дол.

Замість квітів на могилу нашої членки **бл.п. Лідії Котлярчук** і на далеку могилу **бл.п. Зиновія Павлика,** брата нашої членки Емілії Балабан, складаємо 30.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Н.Ж.". Родині висловлюємо глибоке співчуття,

82-ий Відділ, Нью Йорк

Пересилаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Н.Ж.", замість квітів на могилу нашої дорогої членки **бл.п. Марії Хархаліс,** а родині висловлюємо щире співчуття,

Управа і членки 59-го Відділу СУА в Балтіморе.
За управу **Валя Снігура** *касирка 59-го Відділу.*

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Марти Марчук,** мами мойого свата д-ра Василя Марчука, складаю 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Н.Ж,",

Анастазія Хариш

На свіжу могилу **Тараса Кордуби,** сина членки 33-го Відділу, п. Марії Кордуби, зложили 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Н.Ж." **Ірина Кашубинська** та **Дарія Кузьмин.** Родині покійного складаємо щирі співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу дорогої **бл.п. Марії Біскупської,** складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Н.Ж.",

Люба Раковська

В пам'ять дорогої приятельки нашої родини **бл.п. Марійки Фаріон,** пересилаємо 50.00 дол. на Пресовий Фонд "Н.Ж.",

Созонт і Ростислава Качали

В пам'ять **бл.п. Катерини Моканюк,** мами нашої приятельки Віри Кушнір, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Н.Ж.", а родині покійної висловлюємо глибокі співчуття,

Михайло Клецор з родиною

Замість квітів на свіжу могилу мойого дорогого брата **Зиновія Павлика,** який помер в Івано-Франківську в Україні складаю на Фонд Медичної допомоги СУА — 100.00 дол. На Прес. Фонд "Н.Ж." — 5.00 дол.
Сестра Емілія Балабан з синами: Зиновієм і Александром

Замість квітів на свіжу могилу мойого кузена **Зенона Павлика** пересилаю 15.00 дол. на Медичний Фонд СУА. На Пресовий Фонд журналу "Н.Ж." — долучаю 5.00 дол.,

Мирослава Савчак

Замість квітів на свіжу могилу **Теофілі Дужої, —** мами Тамари Дужої-Куропась складаємо 15.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Н.Ж.",

Василь і Лідія Колодчини з родиною

З НАГОДИ

З нагоди 50-ліття подружнього життя моїх приятелів **Мирослава** та **Евгенії Гейнишів,** щирих працівників на народній ниві — складаю 50.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Н.Ж.", а ювілярам бажаю багато щасливих років,

Ольга Процик, 63-ій Відділ

Подяка Всевишньому за скоре виздоровлення нашої дорогої **Дзіди Каштанюк.** Пересилаємо 50.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Н.Ж.",

Орися і Ярко Іванці.

У відповідь на звернення СКВУ про допомогу потерпілим в Бразілії пересилаємо наш скромний даток — 100.00 дол. через централю СУА. Бажаємо успіхів у вашій праці,

Е. Бішко — касирка 68-го Відділу.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

Замість квітів на могилу нашої Дорогої Мами та Бабусі, **сл.п. Станислави Воловчук,** родина та приятелі зложили на допомогу сиротам у Бразілії, через 6-ий Відділ СУА **205.00 дол.: по 50.00 дол.** — Ірена та Володимир Воловчук; **30.00 дол.** — родина Райтерів; **по 20.00 дол.** — Ярослава й Андрій Пискір, Соня й Евстахій Масник, Іванна Тиндик; **15.00 дол.** — Василь Сенків; **по 10.00 дол.** — Юлія Гринчишин, Ірена Мрищук, Таня Плешкевич, Осип Богданик та Микола Павлюк.

В пам'ять **св.п. Івана Гірняка,** складаю 100.00 дол. на виховання священиків.

Олена Гірняк

На святкуваннях 80-ліття мойого батька д-ра **Миколи Климишина,** родина і найближчі Приятелі замість уродинових дарунків зложили на Стипендійний Фонд СУА (виховання священиків) у Бразілії 500.00 дол., які пересилаю. Бажаючи якнайкращих успіхів у праці, щиро вітаю.

Уляна Климишин

В пам'ять мого чоловіка, бл.п. **Юрія Торбича,** складаю від себе 30.00 дол. і від Василя і Ольги Ільчишин 20.00 дол. на Стипендійну Акцію СУА в Бразілії.

Марія Торбич

Із імпрези 119-го Відділу СУА "Українці українському студентові", яка відбулася 16 квітня 1989 р. в церковній залі св. Михаїла, Йонкерс, Н.Й.; Пожертви:

В пам'ять Тети, бл.п. **Марти Ганкевич,** жертвую 250.00 дол. на виховання священиків, через Стипендійну Акцію СУА.

Андрій Ганкевич

250.00 дол. — І. і П. Ганкевичі; **по 200.00 дол.** — Хор церкви св. Михаїла, А. і Р. Королі, Ю. і О. Руденські; **по 100.00 дол.** — о. Маріо Лазовський (колишній стипендіят СУА), І. і Я. Моцюки, М. і Р. Борковські, Р. Карочевський, д-р О. і Л. Сохани, Марія Зенецька; **50.00 дол.** — Н. і Р. Вариха; **40.00 дол.** — Ева Палевчак; **по 25.00 дол.** — Віра Кушнір, Олександра Крумшин; **по 20.00 дол.** — Галина Біляніч, В. і Б. Вітюки, Анна Корінь, Юлія Періг; **10.00 дол.** — Р.Б. Оленський.

На медичну допомогу зложили: 100.00 дол. — Катруся Слойка; **25.00 дол.** — Валентина Преско.

Разом: 2,055.00 дол.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА
за час від 1-го квітня до 30-го квітня 1989

7,681.00 дол. — Н.Н. (86)

7,000.00 дол. — В. і С. Сливоцькі (64);

по 500.00 дол. — Асоціяція Самопоміч, Пассаїк (70), Р. Колтунюк, Колорадо, 19-ий Відділ СУА;

450.00 дол. — П. і Л. Дармограй, Н.Дж.;

400.00 дол. — О. Мартинюк (22);

375.00 дол. — 70-ий Відділ СУА;

350.00 дол. — А. і Л. Клецори (Округа Н.Й.);

310.00 дол. — 28-ий Відділ СУА;

по 300.00 дол. — Б. і Р. Федасюки (86), О. і С. Казанівські (29), родина О. Коропей, Конн., Я. і І. Куровицькі (83), Г. Стефанів (29), 10-ий Відділ СУА;

280.00 дол. — З. Воробець (28);

по 250.00 дол. — А. Бачинська (Н.Й.), д-р Х. Дурбак (11), д-р А. І. Ґорчинські (29), Фірст Секюріті Фед. Банк (29), д-р Н. Теребус Кмета, Йонкерс, Л. Лапичак-Леско (86), М. і О. Мочули (70), І. Печенюк (29), І. Половчак (70), Л. Стасюк (82), Л. Тарнавська, Мічіґан, І. Яринюк (76);

по 220.00 дол. — С. Бойчук (78), М. і О. Яремки, Н.Дж.;

215.00 дол. — о. І. і С. Осадца (62)

по 210.00 дол. Б. і С. Батко (62), О. Площанська, Каліф. (70);

205.00 дол. — Д. Плешкевич (6);

по 200.00 дол. — І. Бабій (29), Г. Бабчук (22), А. Ганицька (49), Я. Ганкевич (29), д-р І. і К. Гапії (86), М. Городиська, Мішіґан, І. і М. Горбачук (49), О. Ґой (1), А. і Х. Ґорчинські (29), Д. і Д. Іншуранс, Д. Дикий (29), С. Дусанівська (49), О. Калимон (29), В. і М. Кіці (65), І. і С. Конради (90), Я. Куцан, Іллінойс, М. і У. Лоза (49), О. і З. Литвинишини (29), Р. Лучечко (83), М. Лугова (70), В. і Л. Маґуни (1), А. Маріяні (34), О. Муссаковська (28), П. і Т. Панкевич (65), Парафія св. Василія Вел., Монтреаль (через Тов. Укр. Кат. ім. о. М. Шашкевича), д-р А. Пасіка (97), Самопоміч, Чікаґо (29), І. Свищук (29), П. і М. Сотник, Мішіґан, А. Сокологорський (29), д-р Е. і Н. Стецьків (49), Л. Ткачук (29), д-р Д. Яросевич (29), Я. Яцковський (57), Р. і Л. Яськів (86), М. і Л. Чолгани, Н.Дж., Укр.-Амер. Ветерани ч. 17 (70), 5-ий Відділ СУА, 7-ий Відділ СУА, 34-ий Відділ СУА, 76-ий Відділ СУА;

по 150.00 дол. — М.С. Кодельська (84), В. Мельник (49), д-р Л. Стефанівська, Н.Дж.;

125.00 дол. — В. і Л. Гладкі (28);

по 100.00 дол. — М. Дранка (49), О. Городиський (29), д-р М. Іванців (102), В. Левицька, Н.Й., О. Салдит (49), С. Стадник (29), С. Чучук (74).

по 50.00 дол. — В. і М. Андріюк, Конн., Я. і М. Матковські (120), 18-ий Відділ СУА;

по 20.00 дол. — Я. Борачок (49), О. Перейма (49);

по 10.00 дол. — А. Ґреґа (49), М. Панків (49).

Щиро дякуємо

Анна Кравчук
реф. стип. СУА

Орися Яцусь
скарбничка комісії стип. СУА

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Олекси Шлепи,** складаю 50.00 дол. на Український Музей, **Віра Левицька.**

В пам'ять **бл.п. Дарії Лебідь,** пожертву на Будівничий Фонд Українського Музею зложили: **50.00 дол.** — Ольга і Іван Гірні, **30.00 дол.** — Евстахій і Марта Ярощі, **25.00 дол.** — Марта Луцька-Спира (Канада)
по 10.00 дол. — Ірена Моцюк, Іванна Ганкевич, Любомира Сохан, Анна Варчак, Александра Крумишин, Ольга Тенецька, Ольга Кулинич, Марія Борковська, Володимира Сорока.

В пам'ять **бл.п. Марії Прончак,** на Український Музей складають: **25.00 дол.** — Ґрейс Гарріс, **10.00 дол. —** Розалія і Григорій Полчі, **5.00 дол.** — Адела і Юліс Фрідландери.

В пам'ять **бл.п. Марії Сеник,** складаю 15.00 дол. на Український Музей — **Дана Кузик**.

В пам'ять **бл.п. Олени Лисько** 50.00 дол. складають на Український Музей д-р **Ірена і Михайло Білинські.**

В пам'ять **бл.п. Юрія Рубчака** складають пожертву на Будівельний Фонд Українського Музею: **по 20.00 дол.** — Євгенія Рубчак, Лідія Яців, **10.00 дол.** — Мирослава Белей.

Даток на Український Музей в Нью Йорку в **пам'ять бл.п. Стефанії Мирошниченко,** складають 50.00 дол. **д-р Я. і д-р Л. Ляшевичі.**

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Венгринович-Чучман** на Український Музей зложили: **по 20.00 дол.** Надія і Стефан Ґробельські, Іванка Яремко-Хамуляк, Віра Безсонів-Ортинська, Марійка Ґробельська-Данилів, **по 10.00 дол.** — Стефа Карпяк-Левицька, Ірена Ліщинська-Козак.

В пам'ять **бл.п. Марії Дзвончик,** касирки нашого Відділу і доброї союзянки — складаємо 50.00 дол. на Український Музей — **Управа і членки 54-го Відділу СУА у Вільмінґтоні, Дел.**

У світлу пам'ять дорогої, незабутньої, чудової людини **Ірени Чучман,** на нев'янучий вінок складають скромну пожертву в сумі 10.00 дол. на Український Музей, а родині щирі і сердечні співчуття, **Володимир і Лідія Соя.**

На свіжу могилу **бл.п. Ірени Чучман,** на Український Музей складає 10.00 дол. **Олена Лісківська.**

На "нев'янучий вінок" на свіжу могилу нашого незабутнього сусіда **бл.п. Михайла Слободяна,** на Український Музей складаємо 20.00 дол. — **Дарія і Наталка Гусарі** з Торонта. А родині складаємо щирі співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Ольги Городиської,** 50.00 дол. на Видавничий Фонд Українського Музею складають **Тарас і Оксана Козбурі.**

Замість квітів в пам'ять **бл.п. Марії Сеник,** складаю на Український Музей, 15.00 дол. **Дарія Кузик.**

ЗАМІСТЬ КВІТІВ...

Даток 100.00 дол. на Український Музей в пам'ять сл.п. **д-ра Володимира Мартинця,** складають **д-р Роман і Ольга Морози.**

У світлу пам'ять покійного **бл.п. Омеляна (Мікруса) Шепаровича,** мужа моєї приятельки Дарії Шепарович, складаю 25.00 дол. на Український Музей в Нью Йорку, **Євгенія Тріска.**

Замість квітів на могили наших дорогих **бл.п. тети Олі Білинської** і бл.п. **Орисі Луцької** та **Люби Луцької,** складаємо 30.00 дол. на Український Музей — **Ірена Бачинська і Надя Цегельська.**

Замість квітів на свіжу могилу нашої незабутньої союзянки **бл.п. Марії Луців,** складаємо 20.00 дол. на Український Музей — **Ірена Бачинська і Надя Цегельська.**

В одинадцяту річницю смерти мойого незабутнього **мужа бл.п. Юліяна** складаю 200.00 дол. на Будівельний Фонд Українського Музею, **Ольга Муссаковська.**

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Люби Татомир,** на Український Музей складаю 30.00 дол., **Дарія Кузик.**

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

250.00 дол. — Вікторія Новотна;

120.00 дол. — Оксана Іляшенко;

по 100.00 дол.: д-р Александер Стрільбицький, Володимир Остапяк, Марія Тимочко, д-р Михайло Наболотний, Мсн. Богдан Олесь, Олена Карпяк, Михайло і Марта Вічореки, д-д-р Джеральд і Оксана Сидораки, д-р Володимир і Дарія Гойдиші, Пилип і Станіслава Гайди, Борис Галаган, Михайло Ступка, д-р Роман Дзядів, Роман Степанюк, Осип і Ольга Боби, 38-ий Відділ СУА, Теодозія Гурик, Зенон і д-р Арета Черники, д-р Павло і Ірена Джулі, д-р Андрій Мацюрак;

по 50.00 дол. — д-р Юрій Мігеричук, Ада Кулик, Оксана Колесніченко і Лариса Журавель, Віра Левицька, Корнелія Кучма, Євген Левицький, Лідія Гладка, Євген і Теодозія Федаки, Богдан і Марія Поритки, Володимир Клебович, Марта Рудик, Марія Марусяк, д-р Володимир Онуферко, Юрій і Марія Сливки, Петро і Лідія Бабії, Ігор і Варвара Цегельські, Марія Легенька, Юрій Левицький;

45.00 дол. — Мирослав і Любов Роговські;

35.00 дол. — пожертва в пам'ять Івана Павлова від Мючуал оф Америка;

32.50 дол. — пожертва в пам'ять Розалії Воробель від Юнайтед Технолоджіс;

по 30.00 дол. — Надія і Ярослав Бігуни, Л. Лиман, Денис Кузьмович, Марія Мулькевич, Микола Шпетко, Іван і Софія Головка, Юрій Кравець, Марія Соробей;

по 25.00 дол. — Євгенія Тріска, Александра Воробкевич, Марія і Віктор Роговські, Лідія Фіцалович, Галина Гомзяк, Пірл Дент, Осип Фіріщак, Ірена Кобзяр, Ірена Гладка, Модест Артимів, Ольга Амброзяк, Роман і Бронислава Коваліви, Микола Тимчич, Олена Шиприкевич, Філарет Лукіянович, Ірена Филипчак, Христина Демидович, Мелянія Соренсен, Володимир Карий, Ольга делла Кава, Софія Задорецька, Володимир Дучинський, Марта і Мирослав Крауси, Марія Адрусяк, д-р Леонід і Оксана Мостовичі, Осип Васьків, д-р Лев і Ірена Кушнірі, Оксана Брезницька, Валентина Пахолюк, Ярослава Томич, Олександер і Марія Кузишини, Варвара Бакало, Богдан і Анета Савицькі, Мая Карбонік, Оксана Поритко, Володимир Брикович, Сеньори Укр. Католицької Церкви св. Миколая, д-р Юрій і Христина Свищуки, Стефанія Гуменюк, Олена Костюк, С.М. і Марія Тимяки, Софія Барусевич, Володимир Соколовський, Марія Калина, Борис і Звенислава Захарчуки, д-р Іван Лешко, Стефан Гук, д-р Богдан і Урсула Панасюки, Зінаїда і Микола Миськіви, Анна Вох, Марія Болонний, Александер Мальченко, Стефанія Савка, Марія Лапізинська, Михайло Герець, Микола і Оксана Коропецькі, Юрій Кисілевський, Анна Домчевська, Лев і Ольга Казевичі, Бенжамін і Віра Корсуни, Наталія Крупська;

22.50 дол. — Василь і Зеновія Никифоруки;

по 20.00 дол. — Леся Кольцьо-Матійцьо, Юлія Демченко, Дарія і Наталка Гусарі, Софія Андрушків, Іванна Жовнір, д-р Богдан і Марта Цимбалісті, Юліян Дутко, Александер і Ольга Лініки, Петро і Ірена Залиби, Люба Долинська, д-р Григорій і Стефанія Явні, Тамара Сидоряк, Гелена Кузмінська, Стефан Мартиняк, Пилип і Татяна Трочі, Іван Качмарик, Оксана Клюфас, Володимир і Євгенія Саляки, Леслі і Етгел Гнатові, Юлія Костишин, Марія Ставнича, Стефанія Стасишин, Мирон і Марія Кузьми, Юрій і Оксана Мельниковичі, Кирило і Ірена Григоровичі, д-р Юрій і Віра Кушнірі, Ірена Гаврилів, Олена Хомин, Микола Трипняк, Мирон і Дарія Яросевичі, Анна Домбчевська, Марія Кіндзерська, Олена Коровицька, Теодор Воробець, Донна Яворська, Омелян М. Тишовницький, Наталія і Михайло Мітрінги, Оксана Кушнір, Юстина Чміль, Ірена Стецура, Роман і Аврелія Граб, Андрій і Катерина Буки, Любомира Хома, Ігор і Рома Гайди, Микола Кравець, Анна Поліщук, Василь Притула;

по 15.00 дол. — Марія Вислоцька, Віра Кліщ-Кідд, Марія Фірчук, Анна Марчицька, Ніна Михалевич, Ева Лісікевич, Михайло і Анна Кікцьо, Роман і Лавра Коропей, д-р Семен і Ірена Дорощаки, Ірена Балута, Юлія Ховайло, Катерина Мінкевич, Елизабета Іванів-Джовнс, Ірена Рейнер, Володимир і Гедвіка Черевки, Іван Клебан, Петро і Ольга Матули, о. Іван Ткачук, Ніна Вінокурзів, Софія Т. Роман, Іван і Марія Ґумовські;

12.50 дол. — Марія Бакуменко;

13.00 дол. — Юліян Бачинський;

по 10.00 дол. — Олександра Салик, Анна Борис, Лола Савесько, Ольга Коваль, Ярослава Ставнича, Ольга Яхно, М. Мирошниченко, Р.Л. і М. Хомяки, Ольга Тритяк, Гелена Кузьмінська, Александер і Ірена Михалюки, Катерина Хичій, д-р Василь і Оля Дробоцькі, Ольга Трачук, Зеновія Пасечинська, Надія Ґулай, Ірена Чуміловська, Ірена Біскуп, Мирон Захарясевич, Алла Давиденко, Ярослава Салик, Іванна Скарупа, Ярослава Левицька, Антон Шубак, Софія Скоп, Ольга Сукман, Михайло Курлак, Ольга Филипович, Ірена Петрик, Віра Коваленко, Стефанія Обущак, Ксеня Антипів, Александер Кобаса, Василь Лозницький, Татяна Грицина, Катерина Пачула, Емілія Порчинська, МИхайло Ельків, Александер Якубович, Стефан Орловський, Дмитро Мельник, Ольга Фостяк, Мирослав Сявавко, Александра Токі, Еміль Ґрубський, Ірма Крушельницька, Амелія Никорчук, Наталія Пеленська, Марія Підгородецька, д-р Василь Гуцуляк, Валентина Когут, Микола Кунцьо, Богдан Лівчак, Адам Дзяман, Юлія Вишневська, Маґдалена Обуховська,

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

Ольга Тарас Ла Морте, Володимира Смик, Андрій Стахів, Стефан Курилас, Осип Бадинський, Варвара Швед, Андрій Ступа, Марія Мудрик, Микола Курчак, Марія Лапчак, Оксана Колесниченко, Володимир Барагура, д-р Марія Т. Дицьо, Юрій Яремкевич, Теодозія Остап, Т. Павлик, Григорій і Розалія Полчій, Дарія Якубович, Мотря Постоловська, Іванна Клим, Володимир Сенечак, Марія Жуковська, Микола Стасів, Оксана Шандор, Стефанія Осадца, Рут ДеВерт, Дмитро Сороханюк, Віра Моллс, Еміль Барилка, Михайло Пікович мол., Олена Ощипко, Іванна Петик, Мільдред Тарахівська, Володимир Карпенко, Елизабета Кузан, Емілія О. Ройовська, Євгенія Криса, Адріян Горницький, Алла Черній, Микола і Лідія Бульби, Александер Кулинич, Роман Рак, Микола Черевайко, Ярослав Заремба;

7.50 дол. — Христина Ференцевич

по 5.00 дол. — Микола і Ірена Шпетки, Іван Гайдук, д-р Микола і Ярослава Крижановські, Н. Прегар, Клавдія Чорнодольська, Стефан Пендрій, Іван і Агнета Хоманчуки, Іван і Катерина Попеки, Б. Козинський, Марія Кузів, Михайло Сташко, Яків Рудяк, Іванна Олсон, Петро Гурський, Софія Терлецька, Іван Дзівак, Анна Домбчевська, Іва Фединишин, Марія Євсевська, Іван Петро Ґарбейд, Анатоль Ромач, Іван П. Зелем, Анна Дагер, Софія Мельник, Юрій Німілович, Микола Костирко, Софія Стець, Марія Юзенів.

НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

по 1.000,00 дол. — Володимир і Ольга Скоцені, Бектон Дікінсон, Фундація Мирона і Ольги Гнатейко,

по 500.00 дол. — СУМА (Йонкерс) Федеральна Кредитова Кооператива, Микола Лебедь,

по 300.00 дол. — Корнель і Малина Дзюби, Українська Кредитова Кооператива Самопоміч в Гартфорді,

250.00 дол. — Українська Кредитова Кооператива Самопоміч Джерзі Сіті,

200.00 дол. — Володимир Папуга,

50.00 дол. — Надія і Ярослав Бігуни,

25.00 дол. — Розалія Фенчинська, Ольга Пашковська,

20.00 дол. — Роман М. Фенчинський

по 10.00 дол. — Наталія Миколаєвич, Евстахія Міляник.

ПОЖЕРТВИ

на Тривалий Фонд **Осипа і Олімпії Добровольської-Гірняк**

742.68 дол. — анонімний жертводавець, **200.00 дол.** — д-р Ілярій Чолган, **30.00 дол.** — Дарія Кузик, **10.00 дол.** — Марія Дигдалевич.

На Тривалий фонд ім. **інж. Евгена і Ірини Мельник** зложено 360.00 дол.

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

17-ий ВІДДІЛ МАЯМІ, ФЛ.

Збори 17-го Відділу СУА відбулися 25 січня 1989 р. **Управу вибрано** в такому складі:. Ірина Ракуш — голова; Марія Єґер — заступниця голови, Соня Микитка — секретарка, Оксана Качканович — фінансова секретарка; Люба Маринюк — культурно-освітня референтка і делеґатка до Об'єднаних Українських Організацій; Теодозія Дурбак — пресова референтка; Люся Візняк — організаційна референтка; Ярослава Терлецька — господарська; Ольга Ковальчук, Марія Венґльовська, Віра Гарасимів — **Контрольна Комісія.**

23-ій ВІДДІЛ СУА, ДІТРОЙТ, МІЧ.

Річні загальні збори 23-го Відділу СУА відбулися 27-го листопада 1988 р. в шкільній залі при церкві св. Івана Хрестителя, з присутністю заступниці голови Окружної Управи Ліди Пакули.

Вибрано управу на 1989 рік у складі: голова — Уляна Мерек, заступниця голови — Соня Карп'юк, друга заступниця — Катерина Хомяк, скарбничка — Евдокія Грицай.

Референтки: кореспонденційна — Евдокія Грицай, пресова — Надя Свистун, організаційна — Ева Смолій, культурно-освітня — Марія Лазарчук, заступниця культурно-освітньої — Марія Гуменюк. Господарський Відділ: Голова — Соня Карп'юк.

Контрольна Комісія: голова — Люба Петрик, членки — Марія Гуменюк і Галя Сніжик.

Надя Свистун, секретарка Загальних зборів

24-ий ВІДДІЛ СУА, ЕЛІЗАБЕТ, Н.ДЖ.

Збори відбулися 26-го лютого 1989 р. Окружну Управу репрезентувала Надя Бігун. Президія зборів — голова Надя Бігун, секретарка — Марія Бокало.

Склад управи на 1989 рік: голова — Олена Мельничук, заступниці голови — Ольга Граб і Марія Бокало, секретарка — Ірена Левицька, скарбничка — Ярослава Василак.

Референтки: організаційна — Дуня Боднаренко, культурно-освітня — Ольга Заремба, імпрезова — Ольга Шевчик, суспільної опіки — Юлія Полянська, пресова — Анна Іванців в англійській мові, Ірена Левицька — в українській мові.

Ірена Левицька, пресова реф.

РІК 1989 — РІК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ВІДІЙШЛА У ВІЧНІСТЬ ПАНІ ІВАННА ІВАНИЦЬКА

У четвер 1 вересня 1988 р. проводжала Мюнхенська громада в останню дорогу покійну пані Іванну Іваницьку, відому співачку нашої — по часті і еміґраційної естради 30—60-их років, що відійшла непомітно у вічність у Мюнхені в похилому віці (91 років). Спочила на українській частині затишного Мюнхенського цвинтаря — на Вальдфрідгофі — в гробі попередньо померлого чоловіка д-ра Сократа Іваницького (кол. проф. УТГІ).

Померла в домі старечої опіки у неділю (28.8.1988) — на саме успіння Пресв. Богородиці. Ще в суботу відвідав її інж. Григорій Комаринський, що опікувався Покійною в останніх роках її похилого віку. Почувалася добре, говорила, але у неділю заснула, безболісно, вічним сном... Була людиною незвичайно лагідної вдачі, артистичного покрою, і могла бути добрим педагогом сценічного виховання. Цікавилася постійно українським мистецьким, релігійним і суспільним життям. Приходила на кращі імпрези, любила, у вужчому крузі, своїх лірично-драматичним сопраном ще заспівати італійською мовою "Аве Марія" і це в якійсь мірі, провидінням, вплинуло і на день її успіння. По смерті чоловіка жила самітньо.

Походила з відомої родини народних учителів — Олексія і Феліції Синеньких (род. 24.7.1897) — з Чорнокінець біля Чорткова, на Поділлі, — з родини, яка за австрійських і пізніших часів дала вищу освіту своїм дітям, які згодом були діяльні в нашому суспільному і мистецькому житті.

В молодості була обдарована гарним голосом і красою, старалася осягнути сценічне і вокальне професійне виховання. Вже в Учительській Семінарії, у Станиславові, виступала в хорі як солістка, брала участь в аматорських виставах, пишалася своїм дзвінким ліричним сопраном... У війну прийшлося працювати у Галицькій Армії мед-сестрою і тоді пізнала свого будучого чоловіка, з яким по війні — по учительській матурі — одружилася в 1921 р. і виїхала до Праги, де поступила на студії до Музичної консерваторії. Студіювала на оперному відділі, під керівництвом проф. Брамберґерової, який закінчила в 1925 році. У концерті випускників Празької Консерваторії співала арію Юлії в опері "Ромео і Юлія" В. Белліні.

По студіях виступала в концертах і по радіо в Празі. Брала участь в турне відомих хорів, якими управляли дириґенти — Щуровська і Сердюк. У 1926 році виїхала на концертове турне по Закарпатті, працювала солісткою в театрі в Ужгороді під управою композитора Миколи Аркаса — дебютувала в його опері "Катерина", в якій мала провідну ролю, і партія Катерини залишилась її улюбленою на все життя. Співала в операх "Паяццо" Л. Кавалльо (Неда, Кольбіна), "Продана Наречена" Б. Сметани (Марженка), в опері "Ляльки Вйолети" Адама (Вйолета), в опері "Запорожець за Дунаєм" С. Гулака-Артемовського (Оксана і Одарка), і в інших, виступала з концертами — в Кошицях, Мукачеві в Ужгороді і інших містах.

У 1929 році виїхала з концертами до Галичини і, починаючи зі Львова, дала цілий ряд концертів з відомим композитором і незвичайно добрим акомпаніятором Нестором Нижанківським, а потім поїхала на Буковину з піяністкою Василашко і дириґентон Бойченком.

У 1930 році виїхала на удосконалення сольоспіву до Міляну, як Митрополича стипендистка, з наміром стати постійною співачкою оперної трупи. Студіювала у проф. Келіни де Рівольта, яка дала дуже прихильну опінію про неї як співачку, але обставини в той час були несприятливі. По закінченні цих студій могла ще глибше віддатися українській музиці, бо, повернувшись з Міляну, мала концертове турне по Західній Україні, починаючи від Львова, на Буковині, а потім виїхала до Праги. Мала пізніші виступи — в Празі, в Берліні, у Відні, в Дрездені, в Ляйпціґу і в Мюнхені, — мала оперні партії, виступала з концертами і по радіо, потім і в телевізії, а останній виступ мала у Парижі в 1959 році. Проживала з чоловіком від війни, а потім і сама, постійно у Мюнхені.

У погідний день, перед полуднем, проводжала Покійну чисельно наша громада, — в тому і сеньйорки нашого жіночого руху — пані О. Пеленська, пані П. Тимченко і всі ті, що знали її впродовж минулих і недавніх літ, вже на еміґрації, — що прийшли віддати шану відомій людині сценічного і театрального життя. Домовину Покійної прикрашував гарний вінок від родини. У прощальній каплиці прогомоніла — у доброму виконанні, в супроводі органу — відома арія "Аве Марія", що стала для Покійної прощальною мелодією. Похоронні відправи очолили оо. Е. Гарабач і Роман Врущак; співали хорово присутні в каплиці і в часі походу.

Над відкритою могилою зворушливо прощав Покійну від парафії, о. Е. Гарабач, який згадав про родину, і розповів про її артистичну діяльність, що частинно з уточненням, переповідаємо повище. Від Центрального Представництва Української Еміґрації у Німеччині прощав мґр А. Мельник. Від родини прощав інж. Гр. Комаринський, який повідомив, що з огляду на похилий вік членів близької родини і віддалі (брат і сестра Ганнуся — в США, сестра Людмила — у Франції) вони не змогли прибути, але телефонічно співділяли. Сестра Людмила дала також гарний вінок, а присутні — багато китиць квітів. Від Православної громади прощав о. Архипресвітер Палладій Дудицький.

Життя — найбільший клейнод людини, має свою тяглість, свої проблиски і тіні, — у тіні споминів воно непомітно і відходить. Відійшла у вічність, непомітно, шляхотна людина, яка у свій час — своїми піснями і сценічним виконанням — була близькою тисячам — людина, що жила красою нашої музичної культури в краю і на еміґрації. Похорон закінчено Господньою молитвою. Хай легкою буде їй гостинна баварська земля!

Вічна їй пам'ять!

Б. Кузь

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Ню Йорк, Н.Й. США.

В ПАМ'ЯТЬ
бл.п. МАРІЇ СЕНИК

Знова прорідилися ряди нашої громади, відійшла від нас довголітня членка нашого 11 Відділу СУА в Трентоні, Н.Дж., **бл.п. Марія Сеник.**

Марія народилася 11 липня 1912 року в родині Скрипчуків-Задорецьких. Батько був священиком в селі Підярків коло Бібрки, Львівського повіту. Марія виростала у релігійному та патріотичному дусі. Покінчила у Львові школи Сестер Василіянок.

В 1933 році одружилася з Михайлом Сеником — студентом, активним у політичному та студентському житті. Бог нагородив їх двома синами — Ігорем та Орестом. Життя було щасливе, любила своїх синів та родину.

Але химерна доля не все встелена рожами. Прийшли воєнні часи, а з ними терпіння та трагедії. Марія тратить свого улюбленого друга і мужа Михайла, якого більшовики замордували у в'язниці в Золочеві за його активність в організації ОУН.

Марія залишається з двома малолітніми синами: Ігорем 9 років та Орестом 7 років. Починається її тернистий шлях життя. Жахливі воєнні події кидають її у воєнну хуртовину. Разом зі своєю сестрою Іреною покидають рідні сторони, мандрують в "Незнане".

Через Словаччину, Мадярщину попадають у Німеччину — Авґсбурґ — Сомер Касерне, де переживають скитальщину аж до виїзду до Америки. Зразу опинилися в Нью Йорку, де на прожиток та виховання синів працює фізично — в чім помагає сестра Ірена. Зі своїх скромних заробітків вдається їй посилати синів до школи та Пласту.

1951 р. переїжджають настало до Трентону, Н.Дж. Не легко було проживати та навчати дітей. Але Бог милосердний мав їх у своїй опіці. Синів вивчила та випровадила на становища. Тішилася їхніми успіхами, дочекалася внуків, очікувала правнуків!

Була щаслива — здавалось, терпінням та журбі кінець. Тільки хмаркою на екрані її життя була недуга улюбленої сестри Ірени. Вона віддано опікувалася нею, забуваючи про своє підірване здоров'я!

Нагло 25 лютого 1989 р. перестало битися благородне серце нашої дорогої незабутньої Марії. Сини втратилу улюблену маму, внуки бабуню та Ірена сестру. Громада взірцеву громадянку, а наш Відділ взірцеву членку.

В імені 11 Відділу прощальне слово виголосила Ярослава Лабка. Прощала її в останню дорогу до вічности на заслужений відпочинок. Символічна грудка землі з Янівського цвинтаря у Львові та біла квітка були символом її любови до рідного краю, були виявом любови та наче дороговказом на шляху до Всевишнього! Бо шлях її життя був встелений тернями, вона перейшла його скромно — в покорі без нарікань! Опісля кожна членка скаладала білу квітку, прощала свою подругу. Голова відділу, Емілія Панасюк, зв'язала всі квіти у китицю та зложила у її стіп, як доказ любови та пошани.

Хай пам'ять про Марію залишиться назавжди. Вічна їй пам'ять! Синам Ігореві з родиною, Орестові з родиною, внукам та сестрі Ірені складаємо щире співчуття!

Відділ занявся урядженням тризни та збірками на різні цілі. На пресовий фонд "Нашого Життя" зібрано суму 465 дол., яку передано до адміністрації "Н.Ж."

Ярослава Лабка

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

29-ий ВІДДІЛ СУА, ЧІКАҐО

Загальні Збори 29-го Відділу СУА ім. "500 Героїнь Кінґірі", відбулися 10-го лютого 1989 року. До Президії ввійшли: М. Наваринська — голова, І. Олексюк і О. Роздольська — секретарки.

Нову Управу вибрано в такому складі: голова — О. Роздольська, протоколярна секретарка — В. Маркевич, кореспонденційна секретарка — О. Добровольська, скарбничка — О. Дяченко.

Референтки: організаційна — Л. Калін, культурно-освітня — І. Олексюк, господарська — О. Ванджура, Л. Калін, суспільної опіки і стипендійна — В. Трощук і М. Боднарук, радіомовлення — І. Олексюк, музейно — мистецька — Н. Масник.

Контрольна Комісія: Г. Коленська, Е. Зеленко, Д. Ярошевич.

49-ий ВІДДІЛ СУА, БОФАЛО

В неділю, дня 13 листопада 1988 року 49-ий Відділ відбув Загальні збори, на яких переобрано Управу й Контрольну Комісію в такому складі:

Члени Управи: Богуслава (Слава) Ґреґа-Лонґ — голова, Анна Поліщук — заст. голови, Ореста Перейма — протоколярна секретарка, Уляна Лоза — кореспонденційна секретарка, Ярослава Борачок — скарбничка, Оксана Салдит — пресова референтка, Ірина Дорощак — референтка зовнішніх зв'язків, Анна Ганицька — референтка суспільної опіки, Лідія Стасюк — імпрезова референтка, Василина Осташук, Олена Хомин і Марія Дранка — члени господарської референтури.

Члени Контрольної Комісії: Марія Паньків, Мирослава Райца, Ева Ковтало.

66-ий ВІДДІЛ СУА, НЬЮ-ГЕЙВЕН

Річні Загальні Збори 66-го Відділу відбулися 12 лютого 1989 р. Округу репрезентувала голова Лідія Фіцалович.

Склад нової управи: Ірена Гладка — голова, Александра Кизик — заступниця голови, Марія Висовська— секретарка, Ірена Мандич — скарбничка, Емілія Іванів — фінансова секретарка, Ольга Духновська, Лідія Козюпа — господарські, Ольга Посполіта — суспільна опіка, музейна, Ірена Марків — культурно-освітня, Ірена Гриневич — пресова, Марія Кульчицька, Інка Лодинська, Лідія Фіцалович — контрольна комісія.

Ірена Гриневич — пресова

Продовження на ст. 36

ЗЕЛЕНІ СВЯТА

О. ГАЄЦЬКА

Ромчик скінчив годувати кріликів, які вже помалу приготовлялися до сну, лише один, що мав жовтаво золотисту шерсть і мама Оля назвала його пестливо: "Золотко", — ще неспокійно бігав по клітці. Він немов чекав, що Ромчик ще буде з ним бавитися, але хлопчик погладив його довгі вушка "надобраніч" та поважно відійшов.

Недавно приїхала тета з України, яка дуже гарно грає на бандурі, що привезла з собою. Ромчик щовечора слухає із захопленням і тета вже навіть почала його вчити грати. — "Бандура це наш український інструмент, на якому колись грали кобзарі", — сказала тета. Вона теж привезла йому вишиту сорочку, яку мама вже приготовила на завтрішній день, причіпляючи червону стрічку. Завтра Зелені Свята і так як щороку Ромчик поїде з батьками на оселю "Верховина", де стоїть висока могила. Мама, яка вчить в українській школі, розповідала, який це гарний звичай, коли діти й старші приходять на могилу, складають вінки та квіти, щоби вшанувати всіх вояків-українців, що віддали своє життя за волю Батьківщини. Ще тому кілька років в час Зелених Свят приїздило на "Верховину" богато дітей але, на жаль, тепер їх приїздить щораз менше.

В неділю, по Службі Божій перед могилою, де відправлялася Панахида, стояли вже "на струнко" ряди українських комбатантів (колишніх вояків) з прапорами, щоби віддати честь і помолитися за своїх друзів-героїв. Ромчик уважно дивився на них і побачив відважний блиск у їх очах. Він відчув у своїм серденьку гордість і велику пошану до тих українських комбатантів, між якими був теж його тато. По Панахиді Ромчик і Маруся поважно винесли великий вінок на вершок могили та поклали його під хрестом, а за ними вийшли бувші вояки складаючи свій вінок з червоної калини. Бажанням Ромчика було, щоби на другий рік прийшло тут багато дітей з квітами вшанувати своїх героїв.

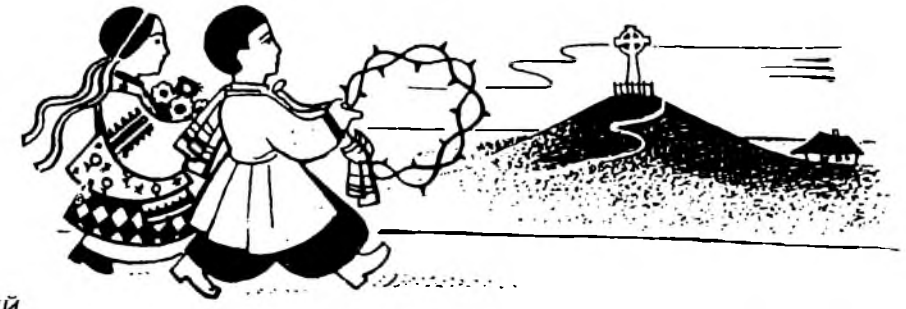

БОГДАН ЛЕПКИЙ

СПІТЬ ХЛОПЦІ, СПІТЬ...

Спіть хлопці, спіть! Спіть хлопці, спіть!
Про долю-волю тихо сніть,
Про долю-волю Вітчини
Чиж можуть бути кращі сни?

За рідний край, за край святий
Віддали Ви вік молодий
Віддали Ви юнацькі сни
Вишневий квіт життя-весни.

Летіли Ви, як ті вітри
Ні мамин плач, ні крик сестри
Не зупинили Вас на мить
Цить мамо, цить, цить сестро цить!

І Ви пішли і без ваги
Неначе льви боролись Ви.
Що кулі Вам? І що штики
Ви — юнаки! Ви — козаки!

І Ви пішли.. Щаслива путь!
І Ви пішли, щоб не вернуть..
Червоний штик, кривавий шлях
Стоять могили на полях..

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів США - Нью Йорк, Н.Й. США.

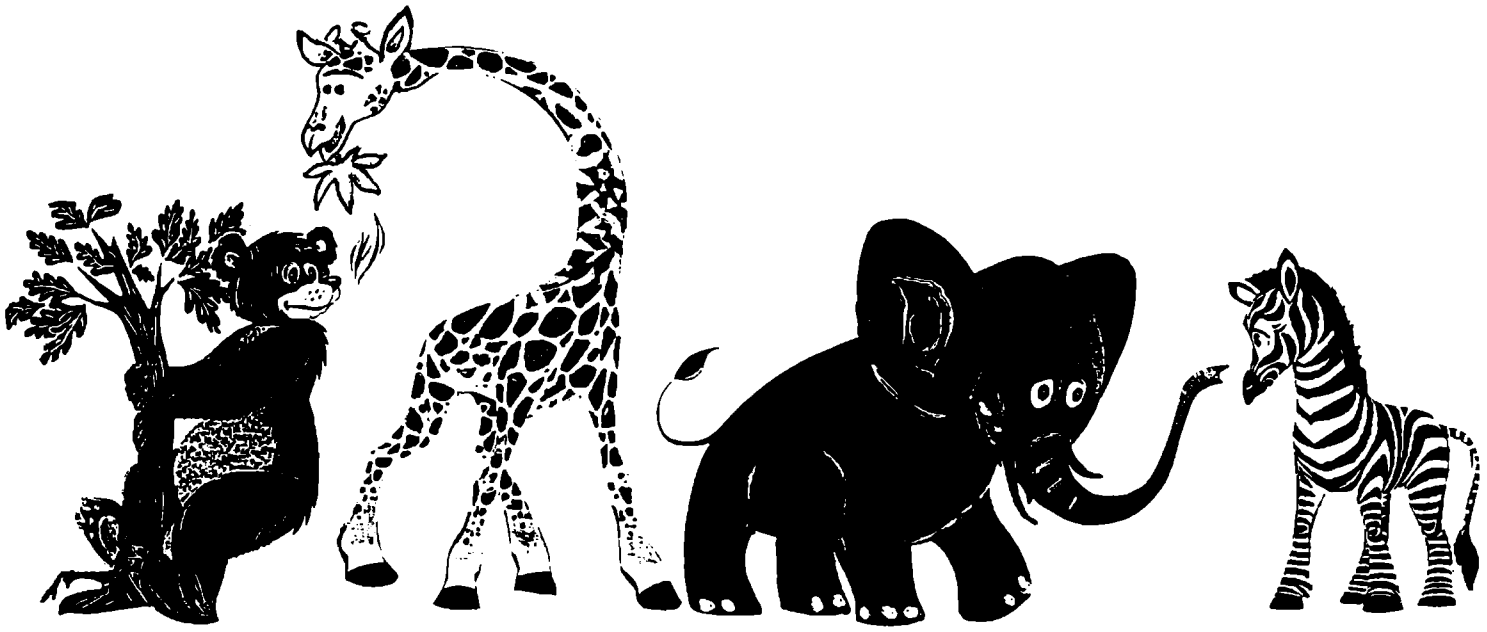

НАТАЛЯ ГЛОБА-ЗАХАРЧЕНКО

ТРУДНА НАЗВА

З татом я ходив в суботу
До такого ось городу,
Де не було ярини, —
Тільки безліч звірини!

Були слони і верблюди,
(Подивляли їх всі люди),
Були тигри, і, пантери,
І ведмеді при печері.

Були струсі й крокодили,
І пінґвіни дуже милі,
І газелі прудконогі,
Що втікають все з тривоги.

Мавпи галас там счинили
Як банана угледіли,
А жирафи, — (аж завидно),
Їм все дуже добре видно!

Довго з татом ми ходили,
Аж не стало більше сили...
А город отой, здається,
"Слічний" чи "Льоґічний" зветься, —
Та й трудна ж є назва ця —
Ну... я ходив до Звіринця!

Г. БОЙКО

ТЕПЕР СКАЖУ МАМІ...

Мене мама, як маленьку
Умивала
І щоранку дві косички
Заплітала.
Заплітала мені мама
Дві косички,
Одягала черевички,
Рукавички.
А тепер скажу я мамі,
Що такою
Вже не хочу бути більше
Я малою.
Сама буду я щоранку
Умиватись,
Заплітатись, узуватись,
Одягатись.
Ще й найменшому я братіку
Андрію
Черевики узувати
Я зумію!

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

63-ій ВІДДІЛ СУА, ДІТРОЙТ

Загальні Збори 63-го Відділу СУА в Дітройті відбулися 28-го січня 1989 р.

Склад нової Управи: Ольга Гриньків — голова, Ольга Гищак — перша заступниця, Ірена Іваницька — друга заступниця, Ольга Процик — протоколярна секретарка, Ольга Филипів — касирка, Мирослава Беневич — кореспонденційна секретарка.

Референтки: д-р Валентина Савчук — культурно-освітня, Олена Климишин — пресова, Лєна Галяженко — й Олена Гевко — організаційні, Ольга Гищак — суспільної опіки, Тереса Сливка — господарська, Теодора Блажкевич — вільна членка.

Контрольна Комісія: Ярослава Казанівська — голова, Марія Цісарук, Ростислава Чубата — члени.

64-ИЙ ВІДДІЛ, НЬЮ-ЙОРК

Дня 18 грудня 1988 р. відбулися Загальні Збори, якими проводила Евстахія Гойдиш. **До Управи увійшли:** Христя Навроцька — голова, Ніна Самокіш — заступниця, Марія Савицька — секретарка, Марія Даниш — фінансова секретарка, Володимира Івануса — скарбничка.

Референтки: Наталія Крупська, Любов Раковська — організаційні, виховна — Дарія Костів, Суспільної опіки — Евгенія Тріска, музею — Евгенія Тріска, мистецька — Любомира Артимишин, пресова — Евстахія Гойдиш, імпрезова — Галина Кіляр, передплат "Нашого Життя" — Софія Салдан, господарська — Евгенія Корчинська.

Контрольна Комісія: голова — Наталія Білоус, члени — Олександра Ямрозик, Галина Ціґаш, Марія Палідвор, Ірина Решетуха.

73-ий ВІДДІЛ СУА, БРІДЖПОРТ, КОНН.

Загальні збори Відділу відбулися дня 9-го квітня 1989 р. Присутніх 14 членів. Присутня Голова округи "Нова Англія" Лідія Фіцилович. До Президії увійшли Сусла Ольга — голова, Стахів Дарія — секретарка,

До Управи увійшли: Гомік Анна — голова і зв'язкова, Сусла Ольга — заступниця голови, Слевінська Марія — секретарка, Тромза Галина — касирка, Стахів Дарія — музейна, Бурий Юлія — організаційна, Пеленська Тамара — культ.-освітня, Цап Марія — імпрезова, Чубата Мирослава — пресова в укр. мові, Вучек Олександра — пресова в анг. мові, Ковач Ярослава — суспільна опіка, Гайда Рома — вільний член, Ковач Ярослава, Чубата Надя, Бурий Юлія, Ґерич Марія — господині.

До Контрольної Комісії увійшли: Ковач Ярослава, Стахів Дарія, Шуст Наталія, Бабій Стефанія.

Мирослава Чубата
пресова референтка

74-ий ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ ТЕЛІГИ В ЧІКАҐО, ІЛЛ.

Загальні Збори відбулися 1-го березня 1989 р. Окружну Управу репрезентувала голова Марія Наваринська. До президії зборів увійшли: Ірина Попович — голова, Ярослава Головата — секретарка.

Нова Управа: Стефанія Іванчук — голова, Ольга Маґур — заступниця голови, Ярослава Панчук — секретарка протоколярна, Софія Дачишин — скарбничка.

Референтки: Ірина Ґаджера — організаційна, Ярослава Панчук — культурно-освітня, Люба Семків — імпрезова, Лідія Голод — господарська, Віра Хрептовська й Генрієта Куріца — суспільної опіки.

Контрольна Комісія: Ірина Попович — голова, Галина Харук і Ярослава Головата — члени. Про сходини повідомляє — Ольга Маґур.

Ярослава Панчук
секретарка

76-ий ВІДДІЛ СУА, ВОРРЕН, МІЧ.

Збори відбулися 10 жовтня 1988 р. в домівці СУА.

На пропозицію голови Ксені Кучер за згодою присутніх вибрано предсідницю Ліду Колодчин. Секретарювала Стефанія Строїч.

По уділенню абсолюторії уступаючому виділові вибрано **нову Управу** до якої ввійшли:
голова — Ксеня Кучер, заступниця голови — Оля Ласка, культ.-освітня — Оля Савчук, сусп.-опіка — Марта Василькевич, організаційна — Ліда Колодчин, пресова — Ірина Гнатчук, імпрезова — Рома Дигдало, господарські — Люба Несторович, Ірина Прийма, Антонія Слободянь, Оля Совірко.

Контрольна Комісія — Стефанія Оглобяк, Марія Кальба і Віся Томин.

Ірина Гнатчук, прес. реф.

89-ий ВІДДІЛ СУА, КЕРГОНКСОН, Н.Й.

Річні Загальні Збори 89-го Відділу СУА, ім. Лесі Українки, в Кергонксоні, Н.Й. відбулися 10-го грудня 1988 р. Зборами провадила голова Ярослава Ціханська, секретарювала Зеновія Ковальська.

На пропозицію голови Номінаційної Комісії Михайлини Баран вибрано **Управу** в такому складі:
Стефанія Барановська — голова, Анна Слободян — заступниця голови, Михайлина Баран — секретарка, Аґнес Хоманчук — скарбничка.

Референтки: Осипа Дудинська — організаційна, Евгенія Рубчак — культурно-освітня, Зеновія Ковальська — імпрезова, Марія Підлуська — виховна, Меланія Кокорудз — суспільна опіка, Дарія Барон — степендійна, Ольга Денисенко — пресова, Зеновія Гулей — музейно-мистецька, Леся Орлян — зв'язків, Розалія Палюх і Христина Головата — господарчі; управителька школи українознавства — Ольга Равлюк.

Контрольна Комісія: Ярослава Ціханська — голова, Дарія Хухра і Іванна Боб, як члени.

Повідомляють про сходини: Емілія Реннер і Ярослава Ціханська.

Ольга Денисенко
пресова референтка

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.

Від Редакції

Редакція не приймає матеріялів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди а не погляди редакції. Редакція не буде містити неввічливих образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає за домовленням тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533-4646.
Адреса: "Our Life", 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ СУА

78-ий ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ СТЕПАНІВ ВАШИНҐТОН, Д.К.

Загальні Збори 78-го Відділу СУА ім. Олени Степанів у Вашинґтоні, Д.К. відбулися 26-го лютого 1989 р. Президію Зборів вибрано в складі: Ярослава Оришкевич — голова, Теодозія Кічоровська — секретарка.

До Нової Управи увійшли: Марта Терлецька — голова, Христя Громоцька — заступниця голови, Дарія Мелех — проток. секретарка, Христя Шипилява — кореспо. секретарка, Поля Книш — скарбничка.

Референтки: культурно-освітня — Христина Кузьмович, виховна — Марта Базарко, зв'язків — Квітка Пащин, суспільна опіка — Тамара Вітковицька і Богданна Ґелета, організаційна — Ярослава Оришкевич, господарські — Ксеня Кузьмич і Христина Воєвідка, пресова — Ксеня Антипів, імпрезова — Мотря Слоневська.

Вільні членки: Галина Андреадіс, Стефанія Дячок, Стефанія Іваськів, Ліда Яросевич.

Контрольна Комісія: Уляна Сось — голова, Христя Пацлавська — член, Теодозія Кічоровська — член

Номінаційна Комісія: Тереса Царик — голова, Леся Бігун — член, Люба Туркевич — член.

Ксеня Антипів — пресова реф.

82-ий ВІДДІЛ В НЬЮ ЙОРКУ

Річні Загальні Збори 82-го Відділу СУА в Нью-Йорку, відбулися 17-го грудня 1988 р.

До Президії ввійшли: Олександра Кіршак, як предсідниця і Софія Раковська як секретарка.

Управу вибрано в такому складі: голова — І. Клим, 1-ша заступниця голови — І. Іванчишин з функцією культурно-освітньої референтки, скарбничка — Н. Попель, протоколярна секретарка — О. Кіршак.

Референтки: організаційна — Ю. Криса, суспільної опіки і стипендійна — Т. Бриттан, пресова — М. Мирошниченко, музейно-мистецька — О. Гірна, господарські — Е. Балабан, А. Стасів і О. Фенчин, С. Раковська — член культурно-освітньої Комісії.

Контрольна Комісія: О. Кекіш, О. Смулка, Л. Волосянська.

100-ий ВІДДІЛ СУА В КАРТЕРЕТ, Н.ДЖ.

Річні Загальні збори відбуто 29-го січня 1989 р. в приміщенню Українського Гор. Клюбу. До президії зборів увійшли: Енгеліна Шевчик — голова і Марія Васічко — секретарка.

На 1989 рік перевибрано **Управу** з минулого року в такому складі: голова — Р. Теребецька, заступниця голови — Л. Сінгура, секретарка — М. Васічко, скарбничка — І. Дитиняк.

Референтки: організаційна — Ю. Дитиняк, суспільної опіки — Е. Шевчик, І. Рачинська і С. Янів, господарська — К. Брус і П. Коваль.

Контрольна Комісія: Ю. Гнатовська, Я. Ткачук і О. Кузишин.

"OUR LIFE" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined by Ukrainian Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003

Subscription in the United States of America $15.00, half year $8.00, single copy $1.50.
COUNTRIES OTHER THAN U.S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency, which will equal the amount of 15.00 American dollars.

ПЕРЕДПЛАТА В США: річна... 15.00 дол. піврічна 8.00 дол. Поодиноке число 1.50 дол.

КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США (за вийнятком Південної Америки) можуть вплачувати у своїх валютах, в сумі яка дорівнює вартості 15.00 американських долярів.

©Copyright 1989 Ukrainian Women's League of America, Inc.

Printed in USA by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011

(201) 772-2166
FAX (201) 772-1963

ISSN 0740-0225
INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBERING
108 Second Avenue. New York. N.Y. 10003

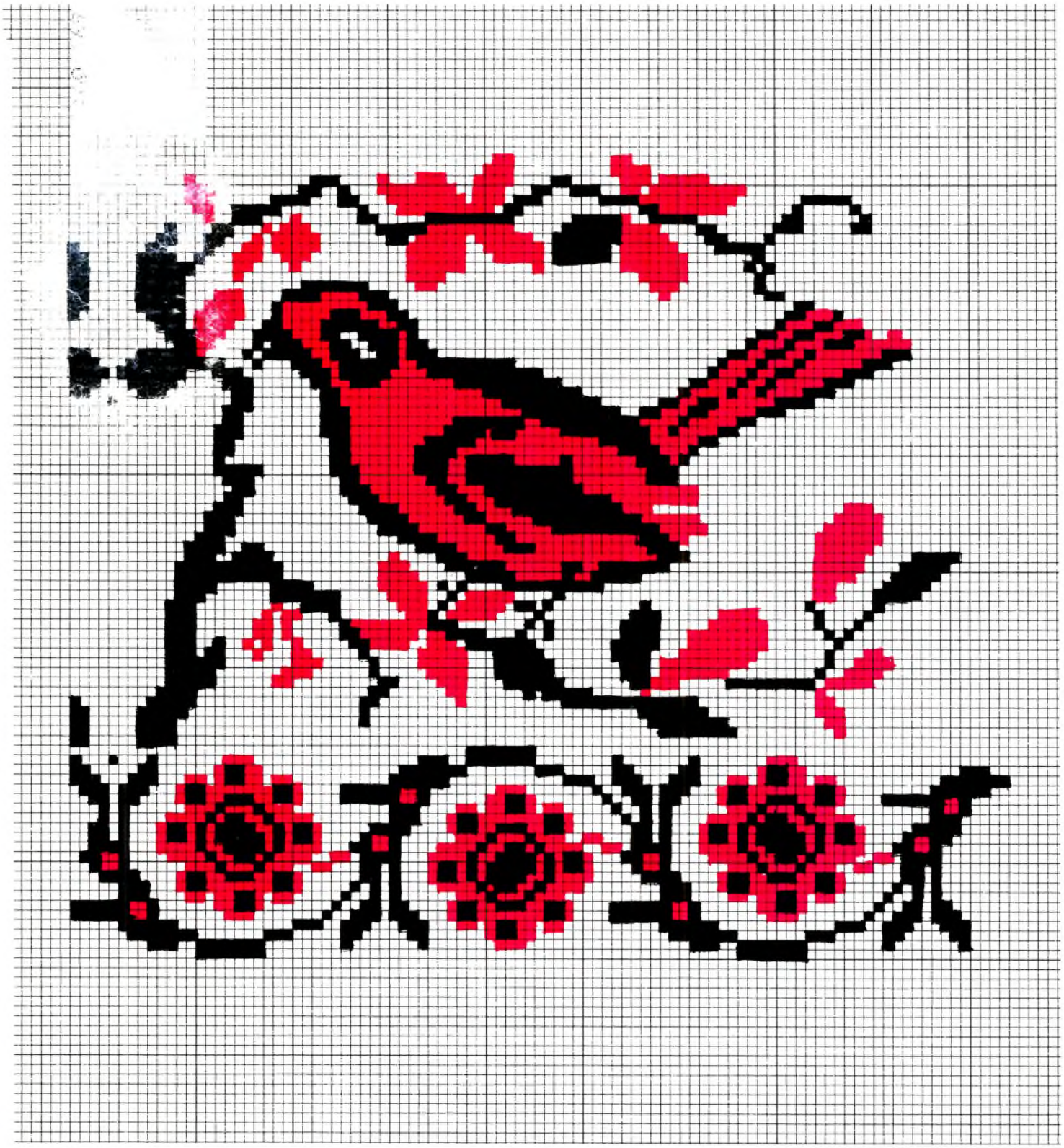

Весільний рушник (права сторона) село Букачівці повіт Рогатин Галичина. Початок XX ст. Власність Ляриси Зєлик. Вишивати нитками D.M.C. чорними та червоними ч. 321. Знак вгорі і внизу це точно середина взору. Рисувала Ольга Трачук.
A wedding ritual cloth (right side); village of Bukachivtsi, Rohatyn Region, Halychyna. Beginning of the 20th century. Property of Larissa Zyelyk. Embroider with D.M.C. thread – red and black #321. The mark on top and bottom depict exact middle of the design. Drawing by Olha Trachuk.

Видання Союзу Українок Америки - перевидано в електронному форматі в 2012 році. Архів СУА - Нью Йорк, Н.Й. США.